

Տամանդուրակային սոցիալոգիաներ մասնակցել է նաև Հայաստանը

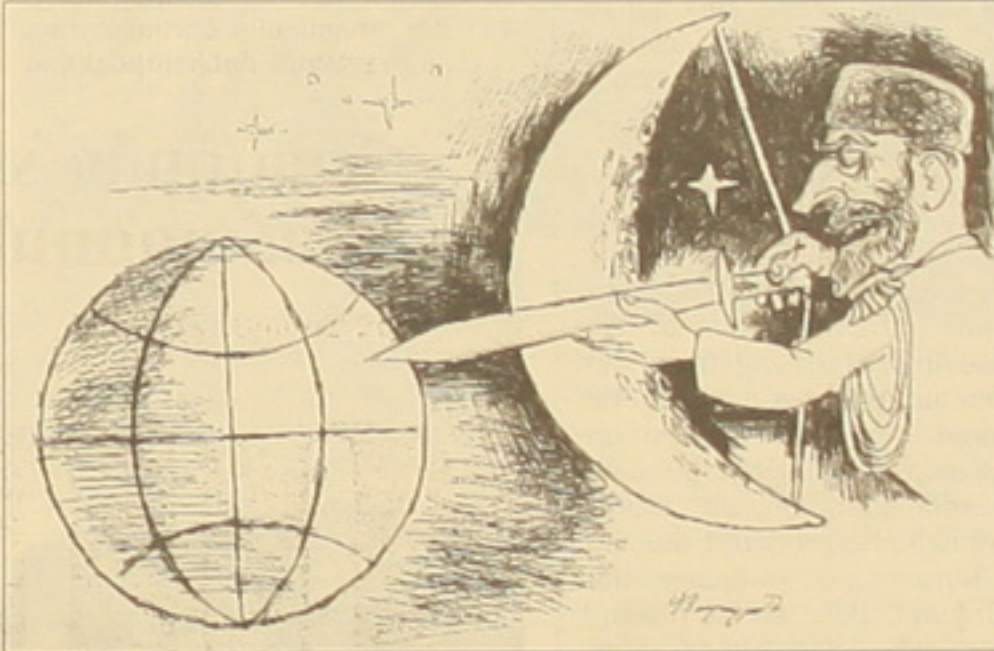
Հայերն չենք հետաքրքրվում անգամ այլ երկրներում կուսարկող գեղասպանություններով

ԿԱՐՈՆ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

Որքանով է ՄԱԿ-ը դասախանասու եւ ինչ չափով, մինչեւ որ սահմանը կարող է միջամտել ե-թե որեւէ երկրում մարդու իրավունքների ծանրագույն խախտումներ են լինում, կամ ասեմ, որեւէ սեղ ցեղատարածություն է իրականացվում:

Այս խնդիրների վերաբերյալ համաշխարհային համրության կարծիքը փորձել են բացահայտել Համաշխարհային հարցերով Չիկագոյի խորհուրդը եւ Համաշխարհային հասարակական կարծի կազմակերպությունը՝ իրականացնելով բազմազգ սոցիոլոգիական հետազոտություն: Համամոլորակային հարցմանը մասնակցել է նաեւ Հայաստանը: Հարցման արդյունքներն արդեն հրատարակված, թեմաշկ առումով առավել արդյունավետ զեկույցի մի մասն են կազմում:

Մեր երկրի փոխարկների դիրքորոշումները լճնարկվող խնդրի հանդեպ հետազոտել է Ռազմավա-

րական եւ ազգային հետազոտությունների հայկական կենտրոնը, որը երկր ներկայացրեց ու ճնարկեց դրանց արդյունքները: Հարցախույզին Հայաստանի հետ մասնակցել են 18 երկրներ՝ Չինաս-

տանը, Հնդկաստանը, ԱՄՆ-ը, Ռուսաստանը, Ֆրանսիան, Ուկրաինան, Ֆրանսիան, Լեհաստանը, Իրանը, Ավստրալիան, Արգենտինան, Իտալիան եւ այլն:

ՏԵ Է 3

ՎՈՍՏԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ՆՐԱՍՈՒՄ

«Մերժ Մարգարանին անձամբ ճանաչում են վաղուց»

Երկր Հայաստանի կառավարության ճիսուն հանրադատության նախագահի նախագահությանը նախ եւ առաջ Ռոբերտ Զոչարյանը կառավարության անդամներին ներկայացնելով վարչապետ Նեանակելու արդիւի 4-ի իր հրամանագիրը, նեել է, թե Մերժ Մարգարանին ներկայացնելու անհրաժեշտություն երեւի չկա: Զոչարյանը, այնուամենայնիվ, հիշեցրել է, որ 1993 թ-ից կառավարության անդամ Մերժ Մարգարանը մոտ 8,5 տարի եղել է Պաշտպանության նախարար եւ մեծ արժանիներ ունի բանակի կայացման գործում: «Անձամբ ճանաչում եմ շատ վաղուց, աշխատասեր, Պարկեոս, հետեւողական անձնավորություն է, եւ, համոզված եմ, որ այս դասախանասու ժամանակահատվածում ի վիճակի է ղեկավարել կառավարությունը»: Կառավարության Պաշտպանական կայլեջի տեղեկացմամբ, նախագահը հորդորել է կառավարության անդամներին՝ նախընտրական ժամանակահատվածում աշխատանքը կազմակերպել առանց խաթարման, առանց աշխատանքի որակի վրա անդրադառնալու:

Կվերանորոգվի Մեղրի-Կաղան ավտոճանադարհը

Կառավարության մեկ այլ որոշմամբ, 2007 թ. Պաիուսային ֆոնդից մոտ 1,8 մլրդ դրամ է հատկացվել տրանսպորտի եւ կաղի նախարարությանը եւ Սյունիի մարզպետարանին՝ Մեղրի-Շվանիձոր-Վերիեմ-Շավ-Կաղան ավտոճանադարհի Կաղան-Շավ հատվածի տեխնիկական վիճակը բարելավելու համար: Ընդ որում, երկարաձգվել են Մեղրի-Կաղան ավտոճանադարհի շինարարական աշխատանքների կատարման ժամկետները՝ մինչեւ 2007 թ. սեպտեմբերի 15-ը:

«CNN»-ը եւ «Եվրոնյուս»-ը կարունակեն Հայաստանի մասին տեսաիւլովակներ հեռարձակումը

Կառավարության ճիսուն որոշել է նաեւ, որ Հայաստանի առեւտրի եւ տեսական զարգացման նախարարի տեղակալ Տիգրան Դավթյանին կհանձնարարվի աղաիւլել Հայաստանը ներկայացնող տեսաիւլովակների հեռարձակումը «CNN» եւ «Եվրոնյուս» հեռուստաալիներով: Այս որոշման նշանակել է Հայաստանի՝ որոշու կայուն, աղաիւլ, ձեռնարկատիրության, ներդրումների համար բարեմաս, ինչու նաեւ գրալիչ զբոսաշրջային երկրի նկարագիրը ներկայացնել «CNN»-ով եւ «Եվրոնյուս»-ով:

Արքեզանից տարածված հրդեհից տուժած խաղողի այգիները կվերականգնվեն

2006 թ.-ին Արքեզանի տարածից տարածված հրդեհից տուժած Տավուի մարզի Արծվաբերդ, Վերին եւ Ներին Կարմրաղբյուր համայնների 5 հա խաղողի այգիների վերականգնման նշանակով երկ կառավարությունը որոշել է առաջարկել ՀՀ գյուղի եւ գյուղատնտեսության աջակցության հիմնարկին, որոշուի վերջինս գյուղատնտեսությանը հատկացնի 5 մլն 400 հազար դրամ: Այդ գումարով այգեսերերին խաղողի Պաշտպանական արտադարձներ կտրամադրվեն:

Ա. Տ.

Վաղվա «Ազգ. Մեակույթ-հավելվածում»

Մեր գործընկերներից «Գլոս Արմենի» թերթի մեակույթային, «ազատ հրատարակի» ստեղծման գաղափարը, անտես, անհրաժեշտ եւ խրախուսելի երեւույթ է, որը ուսույնելու մեակույթականությանը նույնուհանրակույթային կես ավելի լայն ինֆորմացիայի մեակույթային սեակույթային, սակայն, այդ հավելվածի աղթիվ գրված խմբագրական խոսուում իրազեկության այդչափ Պալկասն է, արվելի գործը իբրեւ առաջին սխրագործություն ներկայացնելու ձգտումը («Գլոս Արմենի» 05.04.07): «Ազգ.» օրաթերթը իր ստեղծման օրվանից անտեսույա մեակույթային թողարկումներից բացի արդեն 4-րդ տարին ստեղծել է այսուես կույված այդ «Թերթ թերթի մեջ» «Ազգ. Մեակույթ-հավելվածը», որ լույս է տեսնում երկաբարյա կանոնիկ Պարբերականությանը, եւ փորձում է իրականացնել մեակույթային ծրագրված փոխալկանություն: Մեր էջերը տրամադրում ենք ինչուես ազգային, նաեւ արտերկրի մեակույթային արժեքավոր տեղեկությունների: Դրանք մեր դասականների անտեսույ գործերի անդրանիկ հրատարակումներն են (Լեո Կամար, Գուրգեն Մահարի), սփյուռքի մեր անվանի հայրենակիցներին Հայաստանում ծանաչելի դարձնելու փորձերը (Ալան Հովհաննես, Ռուբեն Նախյան, Լեւոն Թուրունջյան): Առաջին անգամ հայրենի մամուլում հրատարակվեցին Արչիլ Գուրկու մասին ամերիկացի էթել Հվաբախերի եւ որիեների արվեստարանական վերլուծությունները: Հանդիպումներ են կազմակերպվում այսուովա մեր նեանակույթ արվեստագետների հետ (Տիգրան Մանսուրյան, Գրիգոր Գուրգոյան, Պերժ Զեյթունցյան, Հասմիկ Պաղյան, Ա. ասուր, հայր Լեւոն Զեփյան...): Հնարավորինս փորձում ենք ներկայացնել արտերկրի մեակույթային իրողություններ (Բոստեր, Օրհան Քամուլ, Կունեստ Գրասս, Կիլեմ ղը Զունինգ եւ այլն): Մեզ հետ համազործակցում եւ մեզ աշխատակցում

են այսուովա հայ լավագույն մեակույթականներից ու արվեստագետներից Հակոբ Հակոբյանը, Կարոյի Սուրենյանը, Յուրի Խաչատրյանը, Երվանդ Ազատյանը, Շահեն Խաչատրյանը, Սվետլանա Մարգարյանը, Գրիգոր Աճեմյանը, Անահիտ Հովսեփյանը, Ալեխանդր Թովյանը, Հենրիկ Էդրյանը, Պողոս Հայրապետյանը, Արծվի Բախչինյանը եւ որիեներ:

Ստեղծվել է ընթերցողական կայուն լսարան, որ ակտիվորեն ու բնախնդրորեն արձագանքում է մեզ, հայտնում իր տղավորությունները, նկատառումներն ու նկատողությունները: Եվ այս ամենը մեր նախաձեռնությամբ, առանց մեակույթի նախարարության կամ որեւէ այլ աջակցության՝ արժեքների մեր գնահատմամբ եւ ընտրությամբ:

Իսկ վաղվա «Ազգ. Մեակույթ-հավելվածի» էջերում մեր ընթերցողներին առաջարկում ենք Կարոյի Սուրենյանի օրագրության վերջին, եզրափակիչ մասը՝ բնութագրատեսական մի հրաշալի համանվագ, յուրատեսակ մի խնկարկում տրեգերի իր բնակավայրին՝ երկիր մուլուրակին՝ ի դեմս Շաղկաձորի...

Գրիգոր Աճեմյանը մեզ է տրամադրել հոր՝ Գուրգեն Մահարու նամակներից հատվածների մի ընտրանի, որը մեկ անգամ եւս բացահայտում է այն ժամանակի մի փանի հայտնի դեմքերի նկարագիրը (Նաիրի Զարյան, Հր. Զոչար): Արաբ նեանակույթ բանաստեղծ Ջրան խալիլ Ջրանի արեւելախալեբեւ առաջին հրատարակության («Մարգարե») աղթիվ ներկայացնում ենք տեղեկություններ գրողի եւ նրա ստեղծագործությունների մասին: Արվեստագիտության թեկնածու, երիտասարդ ստեղծագործող Արթուր Ավանեսովը գրուցում է կոմպոզիտոր Կայե Շարաֆյանի հետ: Փարիզից Կարեն Ա. Սիմոնյանն անդրադառնում է Շեֆուրիի «Ամառային գիտերկա երագ» ղիեսի՝ Իրինա Բուրիի բեմադրության մեջ սփյուռքահայ ջաղանդավոր դերասան ժիւրյա Փափազյանի դերակատարմանը:

Արքեզանի գերու ծնողները չեն հավասում հայկական ՉԼՄ-ներին

Հայաստանում գտնվող արքեզանի գիւնկուր Մամիր Մամեդովի ծնողներն, «Ազերի.դրես» գործակալության տեղեկացմամբ, դիմել են Արքեզանի նախագահ Իլհամ Ալիևին՝ օգնել որդուն ներկայացնելու հարցում: Ծնողները վկայել են, որ վերջին անգամ որդուց նամակ են սացել մարտի 12-ին, իսկ հայաստանյան լրատվամիջոցների այն հրատարակումները, թե Մամիր Մամեդովը կամովին է անցել Հայաստան, արքեզանի գիւնկուրի ծնողները թերահավասորեն են ընդունում՝ ընդգծելով, թե իրենց որդին իսկական հայրենասեր է:

ՕՏԱՐԱՆ ԵՆՁԱԿԱ

«Փիրդուսի» թաղամասի բնակիչների բողոքը չի դադարում

Երեւանի 33 թաղամասի (Ֆիրդուսի) 75 բնակիչներ դիմել են ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Զոչարյանին, նախագահի վերահսկողական ծառայության ղեկավար Վ. Բարսեղյանին, Աժ նախագահ Ս. Թորոսյանին, մարդու իրավունքների Պաշտպան Արմեն Հարությունյանին, անհանգստություն հայտնելով այն իրողությունից, որ «իրացման նախորդ գոտիներում (Լալայան, Բուզանդի, Արամի, Պուկլինի) փոխադրության ԾԻԳ-ի կատարած խարդախությունները շարունակվում են նաեւ իրենց թաղամասում»: 2006 թ. սեպտեմբերից առ այսու իրենց սնուն են այցելում «Սիթի սենթր դիվելոպմենթ» ՓԲԸ-ի աշխատակիցներն ու հարցափորձ անում փոխհատուցում սալու վերաբերյալ:

«Մենք համաձայն ենք, որ մեր անշարժ գույն օտարի, եթե աղա-

ցույցի, թե մեր թաղամասի դեղում ո՞րն է ղեկավար գերակա անը (ինչը մեր կարծիքով բացառվում է) եւ ինչ է այնտեղ իրականացնելու «Սիթի սենթր դիվելոպմենթը»: Մեր կարծիքով, ՀՀ կառավարությունը ի դեմս փոխադրության, Պաշտպանի կողմից համարժեք փոխհատուցում սալ նրանց սասնյակ տարիների աշխատանքով ձեռք բերված անշարժ գույնի դիմաց: Որոշու կառավարության լիազորված մարմին, փոխադրությանը Պաշտպանը է նմանակել եւ լուծել թաղամասի բնակիչների ինֆորմական շինությունների ու հողի նկատմամբ իրավունքների գրանցման հարցերը, ինչուես արվեց Կոնդ եւ Կոգեոն թաղամասում: Զննարկել նաեւ թաղամասում բնակվող փոխադրականների հարցերը, փանի որ իրենց գույնը նրանք փոխանակել են արքեզանիցներին Պաշտպանը գույնով, սա-

կայն գույնային իրավունքները կամ գրանցված չեն, կամ էլ մասնակի են գրանցված: Վերոնշյալ գանգվածային իրավախախտումները վերացնելու համար խնդրում ենք համապատասխան մարմիններին հանձնարարել գրանցել անշարժ գույնի նկատմամբ իրենց իրավունքները, որից հետո միայն սկսել օտարումը», գրում են բնակիչները:

Նրանք նում են, որ անշարժ գույնի օւկայում Կեմերոն համայնի 1 մ հողատարածը վաճառվում է 1500-2000 դոլարին համարժեք դրամով, մինչդեռ իրենց անշարժ գույնը ղեկ է գնահատի «Ալթա վիդ» կազմակերպությունը՝ ոչ օւկայական գումով: «Խնդրում ենք փոխադրության միջոցով բնակիչներին տեղեկացնել, թե որոշու փոխհատուցում ինչ գին է նախատեսվում 33 թաղամասի 1 մ հողատարածի դիմաց»:

ՏԵ Է 2

Կոմյունենսարիզմից հրաժարվելու եւ զուգակետության անցնելու ժամանակը

Կոմյունենսարիզմ կոչվող Հայասանի արտաքին քաղաքականությանը հասնում է այն սահմանագիծին, երբ այլևս հնարավոր չէ կիրառել: Տարածաշրջանային սրբնազգայնացումները բերում են աշխարհափոխական նոր իրողություններ: Հարավային Կովկասի մասնատում, անբիկա-հրանական հարաբերությունների լարվածություն, որով ստիպում են վերանայել այդ կոմյունենսարիզմը: Այս եզրահանգման է եկել Պիտերբուրգի ազգային ակադեմիայի արեւելագիտության ինստիտուտի սնտեզ, քուրագոս Ռուբեն Սաֆրասյանը: «Հայաստանը միշտ փորձի վարել ավելի ակտիվ փոփոխականություն հիմնված ոչ թե փոխադրման, այլ բալանսի՝ զուգակետության սկզբունքի վրա: Այսինքն՝ փորձի կիրառել ավելի ավանդական դիվանագիտություն: Դա կուժեղացնի մեր նշանակությունը դաշնակցների հետ հարաբերություններում, իսկ հակառակորդ թեոթյուններն ավելի զգույշ կվերաբերվեն մեզ: Իհարկե, դա լավ ավելի դժվար է, դա համարում է վերլուծական աշխատանք, դիվանագիտական եռանդուն ծառայություն, արագ կողմնորոշվելու ունակություն: Սակայն ներկայիս արտաքին փոփոխականությունը բարունակելու դեղինում Հայաստանի մեկուսացումն ավելի կուժեղանա, մեր դիրքերը կթուլանան, ու մեր դաշնակցները մեզանից կարող են երես թելել»:

«Փաստով» ակնարկում երևի կասա՞նք: Տարածաշրջանում իրադրության տարբերակված լինելը ձեռնարկ կլինի հասկալիս Արցախում, որը կփորձի օգուտներ փնտրել անբիկա-հրանական ռազմական բախումից՝ բախելով հարվածել Լեռնային Ղարաբաղին: «Մենք մեզ էլ չափազանց զգույշ լինենք եւ ռազմական առումով դաշնակցություն չունենանք մի կողմից քաղաքացիական պատերազմի, հավելեց նա: Անբիկա-հրանական դիվանագիտությունը հասավ այն կետին, որ թուլացրեց մեր տարածաշրջանում կայունացնող դերակատարում ունեցող Իրանի ազդեցությունը, փոխարենը մեզ տեղի թուրքական գործընկերները նշանակությունը: «Եթե իրադրությունները զարգանան այնպես, որ Իրանը ստիպված լինի կենտրոնանալ միայն իր խնդիրների վրա, ես դա կընտրեմ որոշեմ մեր տարածաշրջանի համար խիստ բացասական երևույթ, որովհետեւ մեր տարածաշրջանում Իրանի ներկայությունը, ըստ էության, հակակետում է թուրքական գործընկեր, նաեւ արքեպեանականին: Մեր ազգային քաղաքացիական քաղաքականությանը Իրանը տարածաշրջանում ունենա կայուն եւ ուժեղ դիրք»:

«Ազգը» թուրքագետները դիմեցին հետազոտությանը: «Իրանի հետ մեր հարաբերությունները» խորացման ու կարելիության մասին բարունակաբար խոսելով արդյո՞չ չեն վստահում մեր ազգային անվտանգությանը, մասնավոր չե՞ն հաշվի առնեն, որ Իրանի քաղաքական առաջնությունը Մ. Նահանգների Իրանի դեմ հարվածներն անուղղակիորեն ուղղված են նաեւ մեր երկրի դեմ»:

Սաֆրասյանը սկզբից խիստ լավատեսական լուրեր տվեց: «Զեմ հավասարում, որ անբիկա-հրանական դիվանագիտությունը ստանում է ազգային քաղաքական հետադարձ շնորհակցություն: Զկա այդպիսի բան, դա մեկնաբանություն է, որը չի բխում անբիկա-հրանական դիվանագիտության բուն էությունից: Եթե սկսվի թեոթյունի փոփոխությունը չի վստահում Մ. Նահանգների քաղաքական, չի խախտում միջազգային օրենքը, ինչն էլ մեզ է հարկված ստանալ»:

Նա կարծում է, որ Իրանը չարի մարմնավորում դարձնելու անբիկա-հրանական դիվանագիտության փորձերն անողորմ են անցնում Եվրոպայում, Ռուսաստանում: Խելամուտ չի համարում Իրանի եւ Իրախի միջեւ զուգակետներ անցկացնելը: «Զկա այդպիսի բան, Անադոլիան ձեռնարկում ու Արցախում Հոտեյնը նույն երևույթները չեն: Զի կարելի նույնացնել Իրախի եւ Իրանի դերերը: Զոտե՛ք է մոռանալ, որ Իրանը հազարամյա դիվանագիտական փորձ ունի, ինչպես նաեւ դիվանագիտական հմտություններն ու կարող է չեզոքացնել անբիկա-հրանական ամեն մի ագրեսիվ մտադրություն»:

Սաֆրասյանի համոզմամբ, Մ. Նահանգները արդիվ 6-ին լուրեր տվեցին: Եթե հայ-իրանական սահմանը փակվի, ավելորդ է ասել, թե դժոխային ինչ տայաններում կհայտնվի մեր երկիրը:

Տարածաշրջանային հակամարտության մասին Բուսասանի եւ Թուրքիայի միջեւ, որի հիմնական թիրախը դարձյալ Հարավային Կովկասն է: Նրա դիտարկմամբ, ակնկալելի են անենասարքեր զարգացումներ, թեթեւ Թուրքիային հաջողվում է մասնատել Հարավային Կովկասը, սակայն վաղ է ասել, թե նա հասել է իր վերջնական նպատակին, որովհետեւ աշխարհափոխական տայաբար կարող են տեղի ունենալ անկանխատեսելի զարգացումներ:

Հայոց ցեղասպանության ճանաչման փորձերն արդարևս կայուն են, ըստ նրա, անտայան միշտ բարունակվի, Իրանի որ դրանից հրաժարվելու նշանակում է հարվածել մեր ազգային իմաստությանը, վստահել համաշխարհային փոփոխականության մեջ հայության գործընկերությունը, նաեւ Հայաստանի ու սփյուռքի ամրությունը:

«Զեղասպանության ճանաչման եւ դաշնակցության փորձերն արդարևս կայուն են, ըստ նրա, անտայան միշտ բարունակվի, Իրանի որ դրանից հրաժարվելու նշանակում է հարվածել մեր ազգային իմաստությանը, վստահել համաշխարհային փոփոխականության մեջ հայության գործընկերությունը, նաեւ Հայաստանի ու սփյուռքի ամրությունը»:

Ռուբեն Սաֆրասյան

Մարզերում մեակույթ եւն զարգացնելու

Երեկվա միսի օրակարգի հարցերից մեկը Հայաստանի մարզերում մեակույթի զարգացման ծրագրի եւ դրանով նախատեսված միջոցառումների ցանկի հաստատումն էր: Ծրագիրը, ըստ մեակույթի եւ երիտասարդության հարցերով նախարար Հասմիկ Պողոսյանի, կնդասի Հայաստանում մեակույթի փոփոխականության իրականացման կանոնակարգված եւ գործուն համակարգի մեղմումը: Նախարարի խոսքերով, խնդիրներն այս առնչությամբ վերաբերում են ինչպես կառավարման ոլորտին, այնպես էլ կադրային հարցերին, եւ որոշեց հիմնական նպատակ ծրագիրը կնդասի նաեւ միջնադարյան մեակույթի համագործակցության զարգացմանը: Հասմիկ Պողոսյանը ներկայացրեց, որ ծրագրի հիմնում մոնիթորինգային

ուսումնասիրություններ են, որոնց արդյունքում նախատեսվել են մեակույթի առումով առկա խնդիրները: Մասնավորապես ամբողջապես ճշգրտված չեն մարզաշրջանների եւ համայնքների իրավասություններն ու գործառնությունները: Մարզաշրջանները չունեն անհրաժեշտ մասնագետներ, համայնքային ենթակառուցվածք գործող գեղարվեստական կրթական հաստատություններում ուսուցիչների աշխատավարձն ավելի ցածր է, քան հանրակրթական դպրոցներում, եղած մասնագետների մեծ մասն էլ վերադաստիարակված, վերադաստիարակման կարիք ունի: Ծրագրով նախատեսվում է բարելավել կառավարման համակարգը, համարել ու վերադաստիարակել կադրերը, եւ էլի ցան միջոցառումներ:

Ա. Տ.

«Տրագիան» տնավաճառի վաճառողների բողոք

ՖՈՏՈՒՈՒՐ

Երեկ, երբ նորաճանակ վաճառողների մասնակցությամբ կառավարությունում ընթանում էր հերթական միսի, Երեւանի մոտ իրենց բողոքի այից էին բարձրացրել մի փանի հարյուր վաճառողներ «Տրագիան» տնավաճառից: Պատճառը այն էր, ինչպես նաեւ էին բողոքողները (իրենց անունները չցանկանալով հայտնել), որ արդեն մեկ ամիս անվաճառի սնորեությունը նրանց ստիպում է մեծել հարկային դաշտ, որը նշանակում է 18,5 տոկոս վճարել կատարված առեւտրից: Իսկ վաճառողները դժգոհում էին, որ իրենց առեւտրից 2-3 տոկոս քաղույթ է մնում, որից անգամ չեն կարողանում վճարել ամսական 225.000 դրամն ու ստիպված ոմամ վաճառել են ավտոմեքենան, բնակարանը, քաղաք էլ բանկերից գումարներ

են վերցրել, որոշեցի գոնե միջեւ տարվելը դադարեցրել փակել ու հիմա էլ հարկային ծառայության նոր օրենքով մեզ է նաեւ դարձված հարկ վճարել 3,5 տոկոս, դադարեցրում են մուտքի հիմա, իսկ 15 տոկոսը միանվագ տարվա վերջում: Վաճառողները բողոքում էին. «Մեզ երկու օր ժամանակ են սկսել եթե չմուտք են ու կտրուր չեն կարողանում սնորեությունը կհավաքի ու մեզ էլ դուրս կտրուր այն դեղում, որ մենք այս ամսվա 225.000 դրամը մուտք ենք եւ միջեւ ամսվա վերջ իրավունք ունենք աշխատելու»:

Բողոքողների հետ հանդիպել է հարկային ծառայության դաշտային, գրառել բոլոր դժգոհությունները եւ խոստացել օգնել:

ՄԱՐԻԱ ՄԱՐԿՅԱՆ

Պատարանները համաձայն չեն օմբուդանի գնահատականներին

2 օր առաջ մարդու իրավունքների դաշտային Մեծն Հարությունյանի ասուլիսում դատարանների հասցեին հնչած մեղադրությունների արթիվ երեկ հաղորդագրություն է տարածել ՀՀ վճռաբեկ դատարանը: Իմաստ այն է, որ մարդու իրավունքների դաշտային ներկայացրած վիճակագրական տեղեկությունները, թե փոփոխությունների բողոքների արդյունքի բաժինը դատարանների դեմ է ուղղված, վերջիններիս գործունեության իրական դասերը չեն ներկայացնում: Զանի որ՝ «Ի սարքերում այլ թեոթյուն մարմինների հետ հարաբերությունների, երբ մասնավոր անձը դժգոհ է

մնում միայն այդ մարմնի կողմից մեղադրվելու դեղում, դատարաններում բոլոր գործերով կա դժգոհ, բազմաթիվ կողմ: Որոշեց կանոն, հաստատության համար լսելի է լինում միայն դժգոհող կողմը»: Սա վճռաբեկ դատարանի տարածած հաղորդագրությունից է:

Մարդու իրավունքների դաշտային նախորդ օրվա ասուլիսում արձանագրեց նաեւ դատարանների հետ համագործակցության բացակայությունը, որի դաժնառով մարդու իրավունքների դաշտային ինստիտուտը լիարժեք աշխատել չի կարող: Ի դատարանում վճռաբեկ դատարանից արձագանքում են. «Դա-

տարանները երբեք դեմ չեն թեոթյուն մարմինների կամ հաստատական միավորումների հետ արդյունավետ համագործակցությանը, սակայն այդ համագործակցությունը կարող է առնչվել արդարադատության գործառնությանը դուրս գանկող ոլորտներին: Իսկ ինչպես հայտնի է, դատարաններն այլ ոլորտներում առանձնակի գործառնություններ չունեն»:

Դատելով ըստ ամենայնի, մարդու իրավունքների դաշտային եւ իր դաշտային փոփոխությունների խնդիրը դատարանների հետ դադարեցնումների խնդիր ունի:

Ա. Ա.

«Փիրոուսի» թաղամասի բնակիչների բողոք չի դադարում

Իրենց վերջին բողոքի ակցիայի ժամանակ ՀՀ նախագահի նամակների եւ փոփոխությունների ընդունելության բաժնի թեոթյուն ասել է. «Ինչ եղել է, օրենքով է եղել»:

գնացել սկսել Եվրոպայում ու նստել սղախի: Փաստորեն, Հայաստանի Հանրապետությունը չի վախճանում Եվրոպայում: Ահա թե ինչու է բնակիչների անարժեք գույլի համար դատարանում համարվում Հայաստանի Հանրապետությունը ի դեմս «Սիթի սենթր դիվիզիոն» ՓԲԸ-ի, որին կառավարությունն իրավունք է սկսել հիմն ընդունել ինչ-որ «Ալթա վիդ» գնահատող կազմակերպության եզրակացությունը»:

Դիմում-բողոք անարձագանք թողնելու դեղում, բնակիչները խոստանում են բողոքի ակցիաներ անցկացնել:

Մարդու իրավունքների դաշտային նախորդ օրվա ասուլիսում արձանագրեց նաեւ դատարանների հետ համագործակցության բացակայությունը, որի դաժնառով մարդու իրավունքների դաշտային ինստիտուտը լիարժեք աշխատել չի կարող: Ի դատարանում վճռաբեկ դատարանից արձագանքում են. «Դա-

Փիրոուսի» թաղամասի 75 բնակիչներ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հաստատության ժե քաղ
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հայաստան 47
Ֆախս 374 10 562863
E-mail: azg@azg.am
azg2@arminfo.com
www.azg.am

Գլխավոր խմբագիր
ՅՎԱԿՈՒ ԿՆԵՏՅԱՆ / հեռ 521635
Խմբագիր
ՊՆՈՒՐ ԿՎԵՆԵՆ / հեռ 529221
Լրագրողների սենյակ / հեռ 581841
Համակարգի ծառայություն / հեռ 582483
Համակարգչային ծառայություն / հեռ 529353

ԸՆԹԱԳՑԻԿ
Համակարգչային ծառայություն
«Ազգ» թերթի
Թերթի նիստերի ամբողջական թե մասնակցի արտատպումները տպագրվում են մասնակցի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսությամբ առանց խմբագրության գրառում համաձայնության խոսքի արգելում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրավունքի մասին օրենքի
Կիբեր չեն գաղտնաբերում ու չեն վերադարձնում
Գ ատուվ յօրդանները գովազդային են, որոնց բովանդակության համար խմբագրությունը դատարանական պատասխանատվություն չի կրում:

«AZG» Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

Ա. Մ.

Վարկած լեզվի կառուցման

Ասորեի եւ հաջորդական էջերում լույս տեսնող ուսումնասիրության հեղինակը մաթեմատիկոս է, Մոսկվայից: Բուն անունով Սերգեյ Չարգանդի Գրիգորյան, ավարտել է Երեւանի տեխնիկական մեխանիկայի ինժեներական դպրոցը, որից հետո Մոսկվայում 3 տարի մասնագիտացում է անցկացրել: Չարգանդի է արդեն լեզվաբանական փիլիսոփայությամբ, լեզուների կառուցվածքային ընդհանրություններով: Մասնագետների հասկացման բարձր տեխնոլոգիաներով զբաղվողների եւ առհասարակ հետազոտողների ուսանողները հանձնելով այս ուսումնասիրությունը, հիշեցնենք, որ հոդվածի մասնակի կամ ամբողջական օգտագործման վերաբերյալ համար անհրաժեշտ է խմբագրությանը գրավոր համաձայնությունը: Հեղինակի էլիասցեն է՝ orzar@mail.ru.

Բառերը -

- դար, կար, լար, սար, վար, պար, քար
- գեր, դեր, ծեր, կեր, սեր, վեր, տեր
- բարդ, դարդ, զարդ, մարդ, ջարդ, սարդ, վարդ
- իայր, մայր, ծայր, սայր, վայր
- ճիշտ, միշտ, վիշտ
- դաշտ, հաշտ, վաշտ

- որ կտարբերվեն իրարից մեկ հնչյունի փոփոխությամբ, անվանենք զուգահեյուն: Միտելով զուգահեյուն բառերը, թույլ տանք հետեւյալ ենթադրությունը.
- հնչյունի կցումը բառին օժտում է այն (սորեն ստացվող բառը) որոշ հատկությամբ: Բոլորենց հայոց լեզվի անկախ (բացառելով ը, ե, ո) հնչյունները հետեւյալ խմբերում I. ա, է, ի, ու, օ

- II. լ, հ, մ, յ, ն
- III. գ/ւ, ժ/շ, դ/խ, ո/ր, վ/ֆ
- IV. բ/պ/փ, գ/կ/ք, դ/տ/թ, ձ/ծ/ց, շ/ճ/ջ

Եւ վարկածավորենք հետեւյալ հատկություններով:

- I. ա - կենդանություն (մարդ)
- է - ոգի (հոգի)
- ի - տարածք (եթեր)
- ու - էներգիա (կրակ)
- օ - գոյատիրույթ (հող)
- II. լ - շարժում
- հ - բավարարում (արտառոց վիճակ)
- մ - կլանում (ընդգրկում)
- յ - ցանկանում (բարվոք վիճակ)
- ն - օգտագործում
- III. գ/ւ - տրոհման հատկություն
- զ - վերականգնում / ս - մասնատում
- ժ/շ - հաճախության հատկություն
- ժ - հաճախության զուգընթաց (ուժգնություն) / շ - հաճախություն կրկնվող
- դ/խ - ունակության (պոտենցիալ) հատկություն
- դ - ունակություն / խ - թուլություն (ոչ ունակություն)
- ռ/ր - կապի հատկություն
- ո - առանձնացում / ր - միացում
- վ/ֆ - հասանելիության հատկություն
- վ - հասանելիություն կենսական («ա» - ի) / ֆ - հասանելիություն ոգեւոր («է» - ի)
- IV. բ/պ/փ - պատկանելիության հատկություն
- բ - պատկանելիություն ոգեւոր («է» - ի)
- պ - պատկանելիություն կենսական («ա» - ի)
- փ - ոչ պատկանելիություն
- գ/կ/ք - ձգման հատկություն
- գ - ձգում
- կ - պահում, պահպանում
- ք - վանում, դուրս հանում
- դ/տ/թ - բաժանման հատկություն
- դ - բոլորում
- տ - բաժանում
- թ - ոչ բաժանում (անբաժանելի)
- ձ/ծ/ց - դիրքի հատկություն
- ծ - ներսում
- ծ - սահմանին, եզրին
- ց - միջ, դուրս (ց* - միջ, *ց - *ից դուրս)
- շ/ճ/ջ - փոփոխության հատկություն
- ջ - նվազագույն, առավելագույն (ջ* - *ի նվազագույն վիճակ, *ջ - *ի առավելագույն վիճակ)
- ճ - նվազում, աճում (ճ* - *ի նվազում, *ճ - *ի աճում)
- ջ - բացակայություն, անփոփոխություն (ջ* - *ի բացակայություն, *ջ - *ի անփոփոխություն)
- Ընդունելով վարկածն այս իմաստավորենք բառերը, օգտագործելով նրանց մեջ պարունակվող հնչյունների հատկությունները եւ դիտարկենք նրանց համապատասխանությունը բառերի ժամանակակից իմաստի հետ:
- ար - «ա» - ի միացում (հայերենում հաճախակի արտահայտում է մշակելի հողի իմաստը,
- բանգի հնարարյան ժամանակահատվածում հողամշակությամբ պայմանավորված էր հայ ժողովրդի գոյատևությունը)
- վար - հասանելիություն «ար» - ի (հողի մշակում)
- սար - մասնատում «ար» - ի (մասնատում մշակելի հողի)
- արար - մարդկանց միացում (մշակելի հողեր)
- արարատ - մարդկանց միացումը բաժանող (մշակելի հողերը բաժանող)
- քար - վանում է «ար» - ը (վանում է մշակելի հողը)
- քարավան - դուրս է հանում «ա» - ի միացումը, հասանելիությունը, օգտագործումը
- դար - բոլորում է «ար» - ը (ժամանակահատված, երբ «ա» - ն ընդունակ է միացելու)
- տար - բաժանում «ա» - ի միացման
- յար - ցանկանում «ա» - ի միացման
- կար - պահում է «ա» - ի (հողի մշակում)
- կարգ - պահում է «ա» - ի միացման ձգումը
- կարճ - պահում է «ա» - ի միացման աճը
- շար - հաճախակի կրկնվող «ա» - ի միացում
- շարք - «շար» - ը դուրս է հանում
- շարժ - հաճախակի կրկնվող «ա» - ի միացման ուժգնություն
- հար - բավարարում «ա» - ի միացման
- հարկ - «հար» - ի պահում (պահպանում)
- հարս - «հար» - ի մասնատում
- հարձ - «հար» - ի աճ
- հարց - բավարարում «ա» - ի միացման դրսում

- հարբել - «հար» - ի ոգեւոր պատկանելիություն
- հարգել - «հար» - ի ձգում
- հարված - «հար» - ի հասանելիություն «ա» - ի սահմանին
- ատված - «ա» - ի մասնատում, բաժանում եվ հասանելիություն «ա» - ի սահմանին
- կաթված - պահում է «ա» - ի բաժանելու անկարողությունը
- հողված - բավարարում է «օ» - ի բոլորումը եւ հասանելիությունը «ա» - ին
- ուստ - «ու» - ի մասնատում, բաժանում (հայերենում հաճախակի արտահայտում է մետաղա
- եւ ասակա իրերի իմաստը, որ ստացվում են կրակի միջոցով)
- հարուստ - բավարարում է «ա» - ի միացումը «ուստ» - ին
- պարուստ - «ուստ» - ի միացումը եւ կենսական պատկանելիություն «ա» - ի
- պահուստ - «ուստ» - ի կենսական պատկանելիություն, որ բավարարում է «ա» - ին
- կորուստ - պահպանում է «օ» - ի միացումը «ուստ» - ին
- լար - շարժում է «ա» - ի միացումը
- պար - «ա» - ի միացման կենսական պատկանելիություն
- արեվ - «ա» - ի եւ «է» - ի միացման հասանելիություն
- բարեվ - «արեվ» - ի ոգեւոր պատկանելիություն
- բարեգակ - «ա» - ի եւ «է» - ի միացման ձգում, «ա» - ի պահպանում
- արի - «ա» - ի եւ «ի» - ի միացում (հաճախակի հեծյալի իմաստով, հողից կտրվելու ընդունակություն)
- բարի - «արի» - ի ոգեւոր պատկանելիություն
- գարի - ձգում «արի» - ի
- արտ - «ար» - ի բաժանում (մշակելի հողատարածք)
- մարտ - ընդգրկում է «արտ» - ը
- քարտեզ - դուրս է հանում «արտ» - ը
- էզ - «է» - ի ներքին հատկություն, որ վերականգնում է «է» - ն (տեսնում)
- պարտեզ - «արտ» - ի կենսական պատկանելիություն
- պարտ - բավարարում «պարտ» - ի
- պարտք - «պարտ» - ը դուրս է հանում
- ճարտար(ապետ) - նվազում «արտ» - ի (շինությունը նվազեցնում է մշակելի հողատարածքը)
- ավարտ - «ա» - ի հասանելիություն «արտ» - ի
- արդ - «ա» - ի միացման բոլորում (գործունեության ավարտ, արդյունք)
- բարդ - «արդ» - ի ոգեւոր պատկանելիություն
- դարդ - բոլորում է «արդ» - ը
- զարդ - վերականգնում է «արդ» - ը
- հարդարել - բավարարում «արդ» - ի
- մարդ - կլանում է «արդ» - ը
- ջարդ - «արդ» - ի նվազագույն վիճակ
- վարդ - հասանելիություն «արդ» - ի
- սարդ - մասնատում է «արդ» - ը
- արթուն - «ա» - ի միացման անբաժանելիություն
- զարթնել - վերականգնում է «արթ» - ը
- հարթ - բավարարում «արթ» - ի
- թարթել - չի բաժանում «արթ» - ը
- այր - «ա» - ի ցանկալի միացում
- հայր - բավարարում «այր» - ի
- մայր - կլանում «այր» - ի
- զայրույթ - վերականգնում «այր» - ի
- ծայր - սահման «ա» - ի ցանկալի միացման
- վայր - հասանելիություն «ա» - ի ցանկալի միացման
- սայր - մասնատում «ա» - ի ցանկալի միացման
- ան - «ա» - ի օգտագործում
- հանել - բավարարում է «ա» - ի օգտագործումը
- հանք - «հան» - ը դուրս է հանում
- վան - հասանելիություն «ա» - ի օգտագործման
- ավան - «ա» - ի հասանելիություն, «ա» - ի օգտագործում
- անզ ար - «ա» - ի օգտագործումը ձգում է «ա» - ի միացումը
- զանզ - ձգում է «անզ» - ը
- զանզ - վերականգնում է «անզ» - ը
- կանզամ - պահում է «ա» - ի օգտագործման ձգումը, «ա» - ի առանձնացումը
- հանզիստ - բավարարում է «անզ» - ը
- խտ - «ի» - ի մասնատում, բաժանում (հաճախակի ընկալելի տարածքի իմաստով)
- խտտ - օգտագործում է «խտ» - ը
- տանզ - առանձնացնում է «անզ» - ը
- ժանզ - «ա» - ի օգտագործման ուժգին ձգում
- թանզարան - անբաժանելի «անզ»
- անդունդ - «ա» - ի օգտագործման բոլորում, «ու» - ի օգտագործման բոլորում
- հանդ - բավարարում է «ա» - ի օգտագործման բոլորումը
- վանդակ - հասանելի «անդ»
- քանդել - վանում է «անդ» - ը
- խանդ - թուլացնում է «անդ» - ը
- անձ - «ա» - ի օգտագործում ներսում
- զանձ - ձգում է «անձ» - ը
- հանձնել - բավարարում է «անձ» - ը
- խանձ - թուլացնում է «անձ» - ը
- սանձ - մասնատում է «անձ» - ը
- տանձ - բաժանում է «ա» - ի օգտագործումը ներսում
- ունջել - բաժանում է «ա» - ի օգտագործման նվազագույն «է» - ի շարժումը
- ճանձ - նվազեցնում է «ա» - ի օգտագործման աճը
- այլ - «ա» - ի ցանկալի շարժում
- սայլ - մասնատում է «ա» - ի ցանկալի շարժումը
- քայլ - դուրս է հանում «ա» - ի ցանկալի շարժումը
- զայլ - ձգում է «այլ» - ը
- փայլ - ոչ պատկանելիություն «այլ» - ի
- ֆայլ - ոգեւոր հասանելիություն «այլ» - ի
- հայ - բավարարում «ա» - ի ցանկալի
- հայկ - բավարարում է «ա» - ի ցանկալի պահպանումը
- հայտ - բավարարում է «ա» - ի ցանկալի բաժանումը
- հայց - բավարարում «ա» - ի ցանկալի դրսում
- կայան - պահում է «ա» - ի ցանկալի, «ա» - ի օգտագործումը
- կայանք(կայանք) - «կայան» - ը դուրս է հանում
- կայանք - պահում է «ա» - ի շարժումը, «ա» - ի օգտագործումը
- կայտ - պահպանում է «ա» - ի ցանկալի մասնատելու «է» - ի միացումը
- կայծ - պահպանում է «ա» - ի ցանկալի սահմանը
- կայմ - պահպանում է «ա» - ի ցանկալի ընդգրկումը
- փայլալի - ոչ պատկանելիություն «ա» - ի ցանկալի

ԱԶԳ-ՆԵՐՈՒԻ

Լեզու

քայքայել - վանում «ա» - ի ցանկության
 նայել - օգտագործում «ա» - ի ցանկության
 ատ - «ա» - ի բաժանում
 դատ - բոլորում է «ա» - ի բաժանումը
 տատ - բաժանում է «ա» - ի բաժանումը
 հատ - բավարարում է «ա» - ի բաժանումը
 հատակ - բավարարում է «ա» - ի բաժանումը, «ա» - ի պահպանումը
 կատակ(կտակ) - պահում է «ա» - ի բաժանումը, «ա» - ի պահպանումը
 ճակատ - նվազեցնում է «ա» - ի պահպանումը, «ա» - ի բաժանումը
 ատավ - «ա» - ի բաժանում, «ա» - ի կլանում
 մատ - կլանում է «ա» - ի բաժանումը
 պատ - կենսական պատկանելիություն «ա» - ի բաժանման
 վատ - հասանելիություն «ա» - ի բաժանման
 շատ - հաճախակի կրկնվող «ա» - ի բաժանում
 աջ - «ա» - ի առավելագույն վիճակ
 զաջ - ձգում է «աջ» - ը
 քաջ - դուրս է հանում «աջ» - ը
 հաջ - բավարարում է «ա» - ի նվազագույն օգտագործումը
 հաջող - բավարարում է «ա» - ի «օ» - ի նվազագույն ունակության
 (հողի բերրության բավարարում)
 հաջողոր - բավարարում է «ա» - ի նվազագույն «օ» - ի միացման բոլորումը
 (հողի մշակման ընթացք)
 ախորո - օգտագործում է «ա» - ի թուլությունը «օ» - ի միացումը բոլորելու
 առջ - «ա» - ի միացման առավելագույն վիճակ
 առծիվ - «ա» - ի միացման սահման «ի» - ի հասանելիության
 ջոռի - նվազագույն վիճակ «օ» - ի եւ «ի» - ի միացման
 ձի - ներսում է «ի» - ն
 ձու - ներսում է «ու» - ն
 ձուկ - ներսում է «ու» - ի պահումը
 աց - «ա» - ից դուրս («ա» - ի դրսում)
 կաց - պահում է «աց» - ը
 կացիկ - պահում է «ա» - ի օգտագործումը դրսում
 լաց - շարժում է «աց» - ը
 հաց - բավարարում է «աց» - ի
 բաց - ոգետոր պատկանելիություն «աց» - ի
 թաց - չի բաժանում «աց» - ը
 առ - «ա» - ի առանձնացում
 բառ - ոգետոր պատկանելիություն «առ» - ի
 փառք - ոչ պատկանելիություն «առ» - ի
 զառ - ձգում է «առ» - ը
 կառք - պահում է «առ» - ը
 դառ - բոլորում է «առ» - ի
 տառ - բաժանում է «առ» - ը
 թառ - չի բաժանում «առ» - ը
 ծառ - սահման «ա» - ի առանձնացման
 ճառ - նվազեցնում է «ա» - ի առանձնացումը
 աշտարակ - «ա» - ի հաճախակի կրկնվող բաժանում
 առակ - «ա» - ի միացում, «ա» - ի պահպանում
 դառակ - բոլորում է «առակ» - ը
 բառակ - ոգետոր պատկանելիություն «առակ» - ի
 վառակ - հասանելիություն «առակ» - ի
 հաշտ - բավարարում է «աշտ» - ի
 դաշտ - բոլորում է «աշտ» - ի
 վաշտ - հասանելիություն «աշտ» - ի
 իշտ - «ի» - ի տեղեկական բաժանում (երկարատեւ հեռացում)
 միշտ - կլանում է «իշտ» - ը
 ճիշտ - նվազեցնում է «իշտ» - ը
 վիշտ - հասանելի է «իշտ» - ը
 աի - «ա» - ի բավարարում
 զաի - ձգում է «ա» - ի բավարարումը
 ազաի - «ա» - ն ձգում է «ա» - ի բավարարումը
 մաի - կլանում է «ա» - ի բավարարումը
 կաիուք - պահում է «ա» - ի բավարարումը «ու» - ի ցանկանումը դուրս հանելու
 քահանա - դուրս հանում «ա» - ի, բավարարում «ա» - ի, օգտագործում «ա» - ի
 պահ - կենսական պատկանելիություն «ահ» - ի
 շահ - հաճախակի «ա» - ի բավարարում
 շահ - նվազագույն «ա» - ի բավարարում
 ճահիճ - նվազում է «ա» - ի բավարարման, «ի» - ի աճ
 լիճ - շարժում է «ի» - ի աճը
 վիճել - հասանելիություն «ի» - ի աճին
 ազ - «ա» - ի վերականգնում (ծայն, գոյուն, լեզու եւ այլն)
 ազզ - «ազ» - ի ձգում (լեզվի ձգում)
 ազդ - «ազ» - ի բոլորում
 վազել - հասանելիություն «ազ» - ի (գոյունի, հրամանի կատարում)
 բազմ - ոգետոր պատկանելիություն «ազ» - ի կլանման (բազմաթիվ)
 «ազ» - ի ընդգրկման (բազմոց)
 կազմ - պահպանում է «ազ» - ի կլանումը
 ազմիկ - առանձնացնում է «ազ» - ի կլանումը
 հազ - բավարարում է «ազ» - ի
 մազ - ընդգրկում է «ազ» - ի
 նազելի - օգտագործում է «ա» - ի, վերականգնում է «ե» - ի, շարժում է «ի» - ի
 աղ - «ա» - ի ունակություն
 աղաղակ - մարդկանց ունակությունը պահպանում է
 աղաղակ - թուլացնում է «ա» - ի ունակությունը
 աղմուկ - «ա» - ի ունակությունը կլանում է «ու» - ի պահպանումը
 աղաց - «ա» - ի ունակություն «ա» - ից դուրս
 աղոթք - «ա» - ի ունակությունը, «օ» - ի անբաժանելիությունը դուրս է հանում
 աղեղնել - «ա» - ի ունակությունը մասնատում է «ե» - ի միացումը
 աղթիկ - «ա» - ի ունակության առավելագույն վիճակ, «ի» - ի պահպանում
 աղա - բաժանում է ունակությունը «ա» - ի
 վաղ - հասանելիություն «ա» - ի ունակության
 խաղ - թուլացնում է «ա» - ի ունակությունը
 խաղոճ - թուլացնում է «ա» - ի ունակությունը, «օ» - ի ունակությունը
 բաղ - դուրս է հանում «ա» - ի ունակությունը
 բառաք - դուրս հանում «ա» - ի ունակության, «ա» - ի դուրս հանում
 բառոց - մղում է (դուրս է հանում) «ա» - ի ունակությունը դուրս
 բառոցեղ(բառոց) - դուրս է հանում «ա» - ի ունակությունը մինչ «ե» - ի միացումը
 զաղթել - ձգում է «ա» - ի ունակության անբաժանելիությունը
 հաղթել - բավարարում է «ա» - ի ունակության անբաժանելիությունը
 մաղթել - կլանում է «ա» - ի ունակության անբաժանելիությունը
 ծաղիկ - սահման «ա» - ի ունակության, «ի» - ի պահպանում
 ճաղ - նվազեցնում է «ա» - ի ունակությունը

տաղ - բաժանում է «ա» - ի ունակությունը
 թաղ - անբաժանելիություն «ա» - ի ունակության
 չաղ - բացակայություն «ա» - ի ունակության
 էր - «ե» - ի միացում (ոգու միացում)
 կեր - պահում է «ե» - ի միացումը
 կերտել - պահում է «ե» - ի միացման բաժանումը
 կերակ(կրակ) - պահում է «ե» - ի եւ «ա» - ի միացման պահպանումը
 զեր - ձգում է «եր» - ը
 զերք - «զեր» - ի ոգետոր պատկանելիություն
 բեր - ոգետոր պատկանելիություն «եր» - ի
 բերդ - «բեր» - ի բոլորում
 բերք - «բեր» - ը դուրս է հանում
 սեր - մասնատում է «եր» - ը
 սերտ - մասնատում է «ե» - ի միացման բաժանումը
 դեր - բոլորում է «եր» - ը
 տեր - բաժանում է «եր» - ը
 ծեր - սահման «եր» - ի
 վեր - հասանելիություն «եր» - ի
 ևավեր(սվեր) - օգտագործում է «ա» - ի հասանելիությունը «եր» - ի
 վերք - «վեր» - ը դուրս է հանում
 հերձում - բավարարում է «ե» - ի միացումը ներսում
 մերձ - կլանում է «ե» - ի միացումը ներսում
 շերձ - նվազագույն վիճակ «ե» - ի միացումը կլանելու
 ճերմակ - նվազեցնում է «ե» - ի միացման կլանումը
 փերի - ոչ պատկանելիություն «ե» - ի եւ «ի» - ի միացման
 թերի - ոչ բաժանելիություն «ե» - ի եւ «ի» - ի միացման
 եռ - «ե» - ի առանձնացում
 բեռ - ոգետոր պատկանելիություն «ե» - ի առանձնացման
 քեռի - վանում է «ե» - ի եւ «ի» - ի առանձնացումը
 դեռ - բոլորում է «ե» - ի առանձնացումը
 հեռանալ - բավարարում է «ե» - ի առանձնացումը
 մեռել - կլանում է «ե» - ի առանձնացումը
 լեռ - շարժում է «ե» - ի առանձնացումը
 ձեռք - ներսում է «ե» - ի առանձնացման դուրս հանումը
 սեռ - մասնատում է «ե» - ի առանձնացումը
 եղ - «ե» - ի ունակություն
 զեղեցիկ - ձգում է «ե» - ի ունակությունը
 տղեր - բաժանում է ձգումը «ե» - ի ունակության
 հեղուկ - բավարարում է «ե» - ի ունակությունը, «ու» - ի պահպանումը
 մեղր - կլանում է «ե» - ի ունակության միացումը
 մեղք - կլանում է «ե» - ի ունակության դուրս է հանում
 դեղ - բոլորում է «ե» - ի ունակությունը
 տեղ - բաժանում է «ե» - ի ունակությունը
 կեղեւ - պահում է «ե» - ի ունակությունը եւ «ե» - ի հասանելիությունը
 ճեղք - նվազում է «ե» - ի ունակությանը դուրս է հանում
 ցեղ - մինչ «ե» - ի ունակություն
 եյե - ցանկալի «ե» (հոգու բարվոք վիճակ)
 եր - ցանկալի «ե» - ի միացում
 երզ - ցանկալի «ե» - ի միացումը ձգում է
 երբ - «եր» - ի ոգետոր պատկանելիություն
 երկ - «եր» - ի պահպանում
 երկար - ցանկալի «ե» - ի միացումը պահպանում է «ա» - ի միացումը
 երկաթ - ցանկալի «ե» - ի միացումը պահպանում է «ա» - ի անբաժանելիությունը
 երկիր - ցանկալի «ե» - ի միացումը պահպանում է «ի» - ի միացումը
 երկու - ցանկալի «ե» - ի միացումը պահպանում է «ու» - ն
 մերկ - կլանում է «երկ» - ը
 ներկ - օգտագործում է «երկ» - ի
 զերկ - վերականգնում է «երկ» - ը
 երթ - ցանկալի «ե» - ի միացման անբաժանելիություն
 հերթ - բավարարում է «երթ» - ը
 մերթ - կլանում է «երթ» - ը
 թերթ - չի բաժանում «երթ» - ը
 շերթ - հաճախակի դուրս է հանում «երթ» - ը
 երջանիկ - ցանկալի «ե» - ի միացման առավելագույն վիճակ
 վերք - հասանելիություն ցանկալի «ե» - ի միացման առավելագույն վիճակի
 էտ - «ե» - ի բաժանում
 զետ - ձգում է «ե» - ի բաժանումը
 կետ - պահում է «ե» - ի բաժանումը
 հետք - բավարարում է «ե» - ի բաժանման դուրս է հանում
 նետ - օգտագործում է «ե» - ի բաժանումը
 պետ - կենսական պատկանելիություն «ե» - ի բաժանման
 փետ - ոչ պատկանելիություն «ե» - ի բաժանման
 իր - «ի» - ի միացում
 զիր - ձգում է «ի» - ի միացումը
 կիր - պահում է «ի» - ի միացումը
 դիր - բոլորում է «ի» - ի միացումը
 ժիր - ուժգին «ի» - ի միացում
 ցիր - մինչ «ի» - ի միացում
 չիր - բացակայություն «ի» - ի միացման
 իմ - «ի» - ի ընդգրկում
 հիմք - բավարարում է «ի» - ի ընդգրկման դուրս է հանում
 թիմ - անբաժանելիություն «ի» - ի ընդգրկման
 ին - «ի» - ի օգտագործում
 զին - ձգում է «ի» - ի օգտագործումը
 զինի - ձգում է «ինի» (ամենուրեք օգտագործումը)
 կին - պահում է «ի» - ի օգտագործումը
 հին - բավարարում է «ի» - ի օգտագործումը
 ծին - սահման «ի» - ի օգտագործման
 շինել - հաճախակի «ի» - ի օգտագործում
 ինչ - «ի» - ի օգտագործման անփոփոխություն
 մինչ - ընդգրկում է «ի» - ի օգտագործման անփոփոխությունը
 ինձ - «ի» - ի օգտագործում ներսում
 իչ - «ի» - ի անփոփոխություն
 քիչ - վանում է «ի» - ի անփոփոխությունը
 ճիչ - նվազեցնում է «ի» - ի անփոփոխությունը
 իզ - «ի» - ի ձգում
 ձիզ - ներսում է «ի» - ի ձգումը
 ճիզ - նվազեցնում է «ի» - ի ձգումը
 իժ - «ի» - ի ուժգնություն
 զիժ - ձգում է «ի» - ի ուժգնությունը
 ուր - «ու» - ի միացում
 ուրազ - «ու» - ի միացում, «ա» - ի ձգում

ԱԶԳ-ՆԵՐՈՒԻՐ

Լեզու

հուր - բավարարում է «ու» - ի միացումը
մուր - կլանում է «ու» - ի միացումը
մուրճ - կլանում է «ու» - ի միացման աճը
զուրգուրել - ձգում է «ու» - ի միացումը
դուրեկան - բոլորում է «ու» - ի միացումը
դուրս - բոլորում է «ու» - ի միացման մասնատումը
շուր - նվազագույն վիճակ «ու» - ի միացման
տուր - բաժանում է «ու» - ի միացումը
տուրք - «տուրք» - ը դուրս է հանում
սուր - մասնատում է «ու» - ի միացումը
սուրահ(սրահ) - մասնատում է «ու» - ի միացման, «ա» - ի բավարարում
զուրահ(զրահ) - վերականգնում է «ու» - ի միացման, «ա» - ի բավարարում
սուրբ - մասնատում է «ու» - ի միացման ոգետր պատկանելիությունը
թուր - անբաժանելիություն «ու» - ի միացման
շուրթ - հաճախակի «ու» - ի միացման անբաժանելիություն
շուրջ - հաճախակի «ու» - ի միացման առավելագույն վիճակ
ցուրտ - մինչ «ու» - ի միացման բաժանում
յուր - ցանկալի «ու» - ի միացում
հաղորդ - բավարարում է «ա» - ի ցանկալի «ու» - ի միացումը
բյուր - ոգետր պատկանելիություն «յուր» - ի (բազում)
աղբյուր - «ա» - ի ունակության բազում
հավթյուր - բավարարում է «ա» - ի բազում կլանումը
հյուր - բավարարում «յուր» - ի
ծյուն - ներսում է ցանկանումը «ու» - ի օգտագործման
սյուն - մասնատում է ցանկանումը «ու» - ի օգտագործման
ույր - «ու» - ի ցանկալի միացում
բույր - ոգետր պատկանելիություն «ույր» - ի
կույր - պահպանում է «ույր» - ը
բույր - դուրս է հանում «ույր» - ը
տուն - բաժանում է «ու» - ի օգտագործումը
զունդ - ձգում է «ու» - ի օգտագործման բոլորումը
բուն - դուրս է հանում «ու» - ի օգտագործումը
սուն - մասնատում է «ու» - ի օգտագործումը (տասնյակ)
շուն - հաճախակի «ու» - ի օգտագործում
շունչ - հաճախակի «ու» - ի օգտագործման անփոփոխություն
ույս - «ու» - ի ցանկալի մասնատում
հույս - բավարարում «ույս» - ի
լույս - շարժում «ույս» - ի
բույս - ոգետր պատկանելիություն «ույս» - ի
կույս - պահպանում «ույս» - ի
յուղ - ցանկալի «ու» - ի ունակություն
գյուղ - ձգում է «յուղ» - ը
ծյուղ - նվազեցնում է «յուղ» - ը
ուծ - «ու» - ի ուժգնություն
բուծ - ոգետր պատկանելիություն «ու» - ի ուժգնության
բուծիչ(բծիչ) - «ի» - ն հաճախակի պահպանում է «բուծ» - ը
դուծ - բոլորում է «ու» - ի ուժգնությունը
դուժկամ(դժկամ) - բոլորում է «ու» - ի ուժգնությունը, որ պահում է «ա» - ի կլանու-
մը
դուժգոհ(դժգոհ) - բոլորում է «ու» - ի ուժգնությունը, որ ձգում է «օ» - ի բավարարու-
մը
տուծ - բաժանում է «ու» - ի ուժգնությունը
զուծ - ձգում է «ու» - ի ուժգնությունը
կուծ - պահում է «ու» - ի ուժգնությունը
խուժան - թուլացնում է «ու» - ի ուժգնությունը, որ «ա» - ն օգտագործում է
ուժեղ - «ու» - ի ուժգնություն, «է» - ի ունակություն
ուղեղ - «ու» - ի ունակություն, «է» - ի ունակություն
ուղիղ - «ու» - ի ունակություն, «ի» - ի ունակություն
ուռ - «ու» - ի առանձնացում
բուռ - ոգետր պատկանելիություն «ու» - ի առանձնացման
փուռ - ոչ պատկանելիություն «ու» - ի առանձնացման
դուռ - բոլորում է «ու» - ի առանձնացումը
կուռ - պահում է «ու» - ի առանձնացումը, որ «ա» - ն պահպանում է
ծուռ - սահման «ու» - ի առանձնացման
զուռան - վերականգնում է «ու» - ի առանձնացումը, որն օգտագործում է «ա» - ն
ուտեստ - «ու» - ի բաժանում, «է» - ի մասնատում, բաժանում
կուտ - պահում է «ու» - ի բաժանումը
մուտք - կլանումը «ու» - ի բաժանման դուրս է հանում
զուտ - վերականգնում է «ու» - ի բաժանումը
սուտ - մասնատում է «ու» - ի բաժանումը
ճուտ - նվազեցնում է «ու» - ի բաժանումը
շուտ - հաճախակի կրկնվող «ու» - ի բաժանում
օր - «օ» - ի միացում
նոր - օգտագործում է «օ» - ի միացումը
հոր - բավարարում է «օ» - ի միացումը
լոր - շարժում է «օ» - ի միացումը
կոր - պահում է «օ» - ի միացումը
ծոր - ներսում է «օ» - ի միացումը
ծորակ - սահման «օ» - ի միացման, «ա» - ի պահպանում
ցորեն - մինչ «օ» - ի միացում, «է» - ի օգտագործում
չոր - բացակայություն «օ» - ի միացման
փոր - ոչ պատկանելիություն «օ» - ի միացման
թոր - դուրս է հանում «օ» - ի միացումը
օս - «օ» - ի մասնատում
հոսք - բավարարումը «օ» - ի մասնատման դուրս է հանում
խոսք - թուլացումը «օ» - ի մասնատման դուրս է հանում
փոս - ոչ պատկանելիություն «օ» - ի մասնատման
քոս - դուրս է հանում «օ» - ի մասնատումը
օղ - «օ» - ի ունակություն
օղի - «օ» - ի ել «ի» - ի ունակություն
հող - բավարարումը «օ» - ի ունակության
գող - ձգում է «օ» - ի ունակությունը
դող - բոլորում է «օ» - ի ունակությունը
ծող - ներսում է «օ» - ի ունակությունը
կող - պահում է «օ» - ի ունակությունը
ցող - մինչ «օ» - ի ունակությունը
փող - ոչ պատկանելիություն «օ» - ի ունակության
լող - շարժում է «օ» - ի ունակությունը
շող - հաճախակի կրկնվող «օ» - ի ունակություն
ժողով - ուժգին «օ» - ի ունակություն, «օ» - ի հասանելիություն
ող(վող) - հասանելիություն «օ» - ի ունակության

ողբ - «ող» - ի ոգետր պատկանելիություն
օվ - «օ» - ի հասանելիություն
բովել - ոգետր պատկանելիություն «օ» - ի հասանելիության
գովել - ձգում է «օ» - ի հասանելիությունը
կով - պահում է «օ» - ի հասանելիությունը
հով - բավարարումը «օ» - ի հասանելիության
զով - վերականգնում է «օ» - ի հասանելիությունը
ծով - սահման «օ» - ի հասանելիության
սով - մասնատում է «օ» - ի հասանելիությունը
օգ - «օ» - ի ձգում
օգնել - «օ» - ն ձգում է օգտագործումը «է» - ի շարժման
հոգնել - բավարարում է «օգնել» - ը
շոգ - հաճախակի կրկնվող «օ» - ի ձգում
վօզի(ոզի) - հասանելիություն «օ» - ի ել «ի» - ի ձգման
հոզի - բավարարում «օ» - ի ել «ի» - ի ձգման
Դիտարկելն ռուսերեն լեզվի բառեր՝
ադ (ад - դժոխք) - «ա» - ի բոլորում
գադ (гад - սողուն) - ձգում է «ա» - ի բոլորումը
ժադնիյ (жадный - ազահ) - ուժգնություն «ա» - ի բոլորման
յադ (яд - թույն) - ցանկանումը «ա» - ի բոլորման
նադ (над - վրա) - օգտագործում է «ա» - ի բոլորումը
սադ (сад - այգի) - մասնատում է «ա» - ի բոլորումը
շազ (шаг - քայլ) - հաճախակի կրկնվող «ա» - ի ձգում
վամ (вам - ձեզ) - հասանելիություն «ա» - ի կլանման
նամ (нам - մեզ) - օգտագործում «ա» - ի կլանման
սամ (сам - ինքս) - մասնատում «ա» - ի կլանման
տամ (там - այնտեղ) - բաժանում «ա» - ի կլանման
դայ (дай - տուր) - բոլորում է «ա» - ի ցանկանումը
լայ (лай - հալոց) - շարժում է «ա» - ի ցանկանումը
նայծի (найди - փնտրել) - օգտագործում է «ա» - ի ցանկանումը «ի» - ի սահմանին
ռայ (рай - դրախտ) - առանձնացնում է «ա» - ի ցանկանումը
տայնա (тайна - գաղտնիք) - բաժանում է «ա» - ի ցանկանումը, օգտագործում «ա» - ի
դամ (дар - նվեր) - բոլորում է «ա» - ի առանձնացումը
ժամ (жар - շոգ) - ուժգին «ա» - ի առանձնացում (արեի ուժգնություն)
կամա (кара - պատիժ) - պահում է «ա» - ի, առանձնացում «ա» - ի
նամոդ (народ - ժողովուրդ) - օգտագործում է «ա» - ի առանձնացումը, «օ» - ի բոլոր-
ումը
պամ (пар - շոգի) - կենսական պատկանելիություն «ամ» - ի (ըրտինքի գոլորշիա-
ցում)
շամ (шар - գունդ) - հաճախակի կրկնվող «ա» - ի առանձնացում (արեի գնդային
տեսքը)
լեդա (еда - կեր) - ցանկանում է «է» - ի, բոլորում «ա» - ի
բեդա (беда - դժբախտություն) - ոգետր պատկանելիություն «էդա» - ի
լեզդա (езда - շարժում) - ցանկալի «է» - ի վերականգնում, բոլորում «ա» - ի
զվեզդա (звезда - աստղ) - վերականգնում է հասանելիությունը «էզդա» - ի
ժենա (жена - կին) - ուժգնություն «է» - ի, օգտագործում «ա» - ի
պենա (пена - փրփուր) - կենսական պատկանելիություն «է» - ի, օգտագործում «ա» -
ն
բես (бес - կատաղություն) - ոգետր պատկանելիություն «է» - ի մասնատման
վես (весь - ամբողջ) - հասանելիություն «է» - ի մասնատման
լես (лес - անտառ) - շարժում է «է» - ի մասնատումը
մեսո (место - տեղ) - ընդգրկում է «է» - ի մասնատումը, բաժանումը «օ» - ի
պեսնյա (песня - երգ) - կենսական պատկանելիություն «է» - ի մասնատման
շեստ (шест - ձող) - հաճախակի կրկնվող «է» - ի մասնատում, բաժանում
վեչեր (вечер - գիշեր) - հասանելիություն «է» - ի անփոփոխության, «է» - ի առանձ-
նացման
ժեչ (жечь - այրում) - ուժգնություն «է» - ի անփոփոխության
մեչ (меч - թուր) - կլանում է «է» - ի անփոփոխության
սեչ (сечь - հատում) - մասնատում է «է» - ի անփոփոխության
տեչ (течь - հոսում) - բաժանում է «է» - ի անփոփոխության
վիդ (вид - տեսք) - հասանելիություն «ի» - ի բոլորման
գիդ (гид - ուղեց) - ձգում է «ի» - ի բոլորումը
միգ (миг - պահ) - կլանում է «ի» - ի ձգումը
իգո (иго - լուծ) - «ի» - ի ել «օ» - ի ձգում
լիստ (лист - թուղթ) - շարժում է «ի» - ի մասնատումը, բաժանումը
կիստ (кисть - ձեռ) - պահում է «ի» - ի մասնատումը, բաժանումը
բիծ (бить - դարձել) - ոգետր պատկանելիություն «ի» - ի սահմանի
ժիծ (жить - ապրել) - ուժգին «ի» - ի սահման
լիծ (лить - ցնել) - շարժում է «ի» - ի սահմանը
միծ (мыть - վանել) - կլանում է «ի» - ի սահմանը
պիծ (пить - խմել) - կենսական պատկանելիություն «ի» - ի սահմանի
շիծ (шить - կարել) - հաճախակի կրկնվող «ի» - ի սահման
բիռ (бир/брат - քեր) - ոգետր պատկանելիություն «ի» - ի առանձնացման
ժիռ (жир - ճարպ) - ուժգին «ի» - ի առանձնացում
միռ (мир - աշխարհ) - կլանում է «ի» - ի առանձնացումը
պիռ (мир - խնջույք) - կենսական պատկանելիություն «ի» - ի առանձնացման
շիռակ (широк - լայն) - հաճախակի կրկնվող «ի» - ի առանձնացում, «օ» - ի պահում
սուդ (суд - դատ) - մասնատում է «ու» - ի բոլորումը
մուդրիյ (мудрый - իմաստուն) - կլանում է «ու» - ի բոլորումը,
առանձնացնելով «ի» - ի ցանկանումը
ում (ум - խելք) - «ու» - ի կլանում
շում (шум - աղմուկ) - հաճախակի կրկնվող «ու» - ի կլանում
սումմա (сумма - գումար) - մասնատում է «ու» - ի կլանումը, ընդգրկումը «ա» - ի
դուդ (друг - ընկեր) - բոլորում է առանձնացումը «ու» - ի ձգման
կուդ (круг - շուրջ) - պահում է առանձնացումը «ու» - ի ձգման
զուստո (густо - խիտ) - ձգում է «ու» - ի մասնատումը, բաժանումը «օ» - ի
պուստո (пусто - դատարկ) - կենսական պատկանելիություն «ուստո»
կուստ (куст - թուփ) - պահում է «ու» - ի մասնատումը, բաժանումը
շուստոյի (шустрыи - ճարպիկ) - հաճախակի կրկնվող «ու» - ի մասնատում, բաժան-
ում
զոստ (грусть - թախիծ) - ձգում է առանձնացումը «ու» - ի մասնատման, բաժան-
ման
ուչիծ (учить - սովորել) - «ու» - ի անփոփոխություն «ի» - ի սահմանին
մուչիծ (мучить - չարչարել) - կլանում է «ուչիծ» - ը
լուչ (луч - ճառագայթ) - շարժում է «ու» - ի անփոփոխությունը
կուչա (куча - թափուք) - պահում է «ու» - ի անփոփոխությունը «ա» - ն
գոդ (год - տարի) - ձգում է «օ» - ի բոլորումը
նոդ (род - սեռ, ծնունդ) - առանձնացնում է «օ» - ի բոլորումը
պոդ (под - տակ) - կենսական պատկանելիություն «օ» - ի բոլորման
զով (зов - կանչ) - վերականգնում է «օ» - ի հասանելիությունը
նով (ров - խրամատ) - առանձնացնում է «օ» - ի հասանելիությունը
բոյ (бой - մարտ) - ոգետր պատկանելիություն «օ» - ի ցանկանման

ԱԶԳ-ՆԵՐԳԻՐ

Լեզու

վոյ (вой - գոյուն) - հասանելիություն «օ» - ի ցանկանման
 վոյնա (война - պատերազմ) - հասանելիություն «օ» - ի ցանկանման, օգտագործում
 «ա» - ի
 մոյ (мой - իմ) կլանում է «օ» - ի ցանկանում
 ոյ (ой - երգիր) - կենսական պատկանելիություն «օ» - ի ցանկանման
 բոյ (боль - ցավ) - ռեզուր պատկանելիություն «օ» - ի շարժման
 վոլկ (волк - գայլ) - հասանելիություն «օ» - ի շարժման պահում է
 վոյնա (война - ալիք) - հասանելիություն «օ» - ի շարժման օգտագործում է «ա» - ի
 զոլեն (голень - ծունկ) - ձգում է «օ» - ի շարժումը, «է» - ի օգտագործումը
 զոլիյ (голый - մերկ) - ձգում է «օ» - ի շարժումը, «ի» - ի ցանկանումը
 դոլգ (долг - պարտք) - բոլորում է «օ» - ի շարժման ձգումը
 զոլա (зона - մոխիր) - վերականգնում է «օ» - ի եւ «ա» - ի շարժումը
 պոլ (пол - հատակ) - կենսական պատկանելիություն «օ» - ի շարժման
 սոլ (сол - աղ) - մասնատում է «օ» - ի շարժումը
 տոլկ (толк - ըմբռնում, հրում) բաժանում է «օ» - ի շարժման պահում է
 օլոթ/օլոթ - «օ» - ի շարժում, «օ» - ի բոլորում
 վօլոթ (волот/опадеть - տիրանալ) - հասանելիություն «օլոթ» - ի
 օլոթ (голот - քաղց) - ձգում է «օլոթ» - ի
 մօլոթ (молот - շահել) - կլանում «օլոթ» - ի
 խօլոթ (холод - ցուրտ) - թուլացում «օլոթ» - ի
 օլոթ/օլոթ - «օ» - ի շարժում, «օ» - ի մասնատում
 վօլոթ (волот - մազ) - հասանելիություն «օլոթ» - ի
 օլոթ (голот - ձայն) - ձգում է «օլոթ» - ի
 կօլոթ (колот - հասկ) - պահում է «օլոթ» - ի
 օն (он - նա) - «օ» - ի օգտագործում
 վօն (вон - դուրս, այնտեղ) - հասանելիություն «օ» - ի օգտագործման
 զվօն (звон - զանգում) - վերականգնում «վօն» - ի
 զօն (гон/гнать - զնայ) - ձգում է «օ» - ի օգտագործումը
 կօն (конь - ձի) - պահում է «օ» - ի օգտագործումը
 սօն (сон - քուն) - մասնատում է «օ» - ի օգտագործումը
 վօն (вор - գող) - հասանելիություն «օ» - ի առանձնացման
 սօն (сор - թափոն) - մասնատում «օ» - ի առանձնացման
 խօն (хор - խմբերգ) - թուլացում է «օ» - ի առանձնացումը
 զօրե (горе - վիշտ) - ձգում է «օ» - ի եւ «է» - ի միացումը
 մօրե (горе - ծով) - կլանում է «օ» - ի եւ «է» - ի միացումը
 զօռա (гора - սար) - ձգում է «օ» - ի, առանձնացում «ա» - ի
 կօռա (кора - կեղև) - պահպանում «օ» - ի, առանձնացում «ա» - ի
 պօռա (пора - հիմա) - կենսական պատկանելիություն «օ» - ի, առանձնացում
 «ա» - ի
 նօռա (нора - քուն) - օգտագործում «օ» - ի, առանձնացում «ա» - ի
 սօռա (ссора - վեճ) - մասնատում է մասնատումը «օ» - ի, առանձնացում «ա» - ի
 զօռօխ (город - քաղաք) - ձգում է «օ» - ի առանձնացումը, «օ» - ի բոլորումը
 զօռօխ (город - ղրղ) - ձգում է «օ» - ի առանձնացումը, «օ» - ի թուլացումը
 զօռօխ (ворох - շշուկ) - հաճախակի կրկնվող «օ» - ի առանձնացում, «օ» - ի թուլա-
 ցում
 օստ /ост - «օ» - ի մասնատում, բաժանում
 օստատօկ (остаток - մնացորդ) - «օ» - ի մասնատում, բաժանում, «ա» - ի բաժա-
 նում,
 'օ» - ի պահում
 օստանօվկա (остановка - կանգառ) - «օ» - ի մասնատում, բաժանում, «ա» - ի օգ-
 տագործում,
 'օ» - ի հասանելիություն, պահում «ա» - ի
 վօստօկ (восток - արեւելք) - հասանելիություն «օստ» - ի, «օ» - ի պահում
 զօստ (рост - հյուր) - ձգում է «օստ» - ի
 դօստաժ (достать - ճարել) - բոլորումը «օստ» - ի «ա» - ի սահմանին
 կօստ (кость - ոսկոր) - պահում է «օստ» - ի
 մօստ (мост - կամուրջ) - կլանում է «օստ» - ի
 պօստ (пост - պահակակետ) - կենսական պատկանելիություն «օստ» - ի
 քօստ (рост - աճ) - առանձնացում «օստ» - ի
 տօստ (тост - ճառ) - բաժանում «օստ» - ի
 ՚իտարկենք անգլերեն լեզվի բառեր՝
 ադ/ад - «ա» - ի բոլորում
 բադ (bad - վատ) - ռեզուր պատկանելիություն «ադ» - ի
 բադ (cad - կոպիտ) - դուրս է հանում «ադ» - ի
 դադ (dad - հայրիկ) - բոլորում է «ադ» - ի
 լադ (lad - պատանի) - շարժում «ադ» - ի
 մադ (mad - գիժ) - կլանում «ադ» - ի
 փադ (pad - ծոցատետր) - ոչ պատկանելիություն «ադ» - ի
 սադ (sad - տխուր) - մասնատում «ադ» - ի
 ան/ан - «ա» - ի օգտագործում
 բան (ban - արգելում) - ռեզուր պատկանելիություն «ան» - ի
 բան (can - կարողանալ, տարա) - դուրս է հանում «ան» - ի
 ֆան (fan - հովիտ, երկրպագու) - ռեզուր հասանելիություն «ան» - ի
 ման (man - մարդ) - կլանում «ան» - ի
 փան (pan - աման) - պատկանելիություն «ան» - ի
 ան (an - վազել) - առանձնացում «ան» - ի
 անդ (and - եւ) - «ա» - ի օգտագործման բոլորում
 բանդ (band - ժապավեն) - ռեզուր պատկանելիություն «անդ» - ի
 բանդ (candle - մոմ) - դուրս է հանում «անդ» - ի շարժումը
 դանդ (dandle - ճոճել) - բոլորում է «անդ» - ի շարժումը
 հանդ (hand - ձեռք) - բավարարում է «անդ» - ի շարժումը
 լանդ (land - հողատարածք) - շարժում է «անդ» - ի
 սանդ (sand - ավազ) - մասնատում է «անդ» - ի
 վանդալ (vandal - վայրագ) - հասանելիություն «անդ» - ի, «ա» - ի շարժում
 անգ/ang - «ա» - ի օգտագործման ձգում
 բանգ (bang - դարբ) - ռեզուր պատկանելիություն «անգ» - ի
 ֆանգ (fang - ժանիք) - ռեզուր հասանելիություն «անգ» - ի
 գանգ (gang - ավազակախումբ) - ձգում է «անգ» - ի
 հանգ (hang - կախել) - բավարարում է «անգ» - ի
 փանգ (pang - ցավ) - ոչ պատկանելիություն «անգ» - ի
 քանգ (tang - տիպի) - ոչ բաժանում է «անգ» - ի
 'ce» - «է» հնչյունի հատկություն
 էյ/ey]ace - «ա» - ի անփոփոխություն
 ֆէյս (face - դեմք) - ռեզուր հասանելիություն «էյս» - ի
 մէյս (mace - գուրգ, գավազան) - կլանում է «էյս» - ի
 էյս (face - ժանյակ) - շարժում է «էյս» - ի
 անէյս (race - ուղեք) - առանձնացում է «էյս» - ի
 փէյս (pace - քայլ) - ոչ պատկանելիություն «էյս» - ի
 էյմ/eym]ame) - «է» - ի ցանկանում կլանելու
 դէյմ (dame - տիկին) - բոլորում է «էյմ» - ի
 ֆէյմ (fame - փառք) - ռեզուր հասանելիություն «էյմ» - ի

գէյմ (game - խաղ) - ձգում է «էյմ» - ի
 լէյմ (lame - կաղ) - շարժում է «էյմ» - ի
 նէյմ (name - անուն) - օգտագործում է «էյմ» - ի
 սէյմ (same - նույն) - մասնատում է «էյմ» - ի
 թէյմ (tame - հնազանդ) - անբաժանելիություն «էյմ» - ի
 էյ/ey]ay) - «է» - ի ցանկանում
 դէյ (day - օր) - բոլորում է «էյ» - ի
 գէյ (gay - ուրախ) - ձգում է «էյ» - ի
 հէյ (hay - խոտ) - բավարարում է «էյ» - ի
 ջէյ (jay - շատախոս) - նվազագույնը «էյ» - ի
 մէյ (may - կարողանալ) - կլանում է «էյ» - ի
 փէյ (pay - վճարել) - ոչ պատկանելիություն «էյ» - ի
 րէյ (ray - ճառագայթ) - առանձնացում է «էյ» - ի
 սէյ (say - ասել) - մասնատում է «էյ» - ի
 արմ (arm - բազուկ, զենք) - «ա» - ի միացում, կլանում
 ֆարմ (farm - ֆերմա) - ռեզուր հասանելիություն «արմ» - ի
 հարմ (harm - վնաս) - բավարարում է «արմ» - ի
 «ի» - «դ» հնչյունի հատկություն
 էլլ (ell) - եղ, կատարի
 բէլլ (bell - զանգ) - ռեզուր պատկանելիություն «էլլ» - ի
 սէլլ (cell - վանդակ, բանտախոց) - բացակայություն «էլլ» - ի
 դէլլ (dell - թավուտ) - բոլորում է «էլլ» - ի
 ֆէլլ (fell - ընկնել) - ռեզուր հասանելիություն «էլլ» - ի
 հէլլ (hell - գրող, դժոխք) - բավարարում է «էլլ» - ի
 սէլլ (sell - վաճառել) - մասնատում է «էլլ» - ի
 թէլլ (tell - ասել) - անբաժանելիություն «էլլ» - ի
 էն/en - «է» - ի օգտագործում
 դէն (den - քուն) - բոլորում է «էն» - ի
 հէն (hen - հավ) - բավարարում է «էն» - ի
 ֆէն (fen - տու) - ռեզուր հասանելիություն «էն» - ի
 փէն (pen - գրիչ) - ոչ պատկանելիություն «էն» - ի
 թէն (ten - տասը) - անբաժանելիություն «էն» - ի
 էթ/et - «է» - ի անբաժանելիություն
 բէթ (bet - գրազ) - ռեզուր պատկանելիություն «էթ» - ի
 գէթ (get - ճարել) - ձգում է «էթ» - ի
 նէթ (net - ցանց) - օգտագործում է «էթ» - ի
 սէթ (set - դնել) - մասնատում է «էթ» - ի
 իդ/id - «ի» - ի բոլորում
 բիդ (bid - հրամայել) - ռեզուր պատկանելիություն «իդ» - ի
 դիդ (did - կատարել) - բոլորում է «իդ» - ի
 հիդ (hid - թաքցնել) - բավարարում է «իդ» - ի
 միդ (mid - միջին) - կլանում է «իդ» - ի
 իթ/it - «ի» - ի անբաժանելիություն
 բիթ (bit - կրծել) - ռեզուր պատկանելիություն «իթ» - ի
 ֆիթ (fit - աղել) - ռեզուր հասանելիություն «իթ» - ի
 հիթ (hit - հարվածել) - բավարարում է «իթ» - ի
 քիթ (kit - գրահ) - դուրս է հանում «իթ» - ի
 լիթ (lit - վառել) - շարժում է «իթ» - ի
 փիթ (pit - փոս) - ոչ պատկանելիություն «իթ» - ի
 'օօ]u) - «ու» հնչյունի հատկություն
 ֆուդ (food - կեր) - ռեզուր հասանելիություն «ու» - ի բոլորման
 գուդ (good - լավ) - ձգում է «ու» - ի բոլորումը
 հուդ (hood - կափարիչ) - բավարարում է «ու» - ի բոլորման
 մուդ (mood - տրամադրություն) - կլանում է «ու» - ի բոլորումը
 քուլ (cool - սառ) - դուրս է հանում «ու» - ի շարժումը
 ֆուլ (fool - հիմար) - ռեզուր հասանելիություն «ու» - ի շարժման փուլ (pool - ջրա-
 փոս) - ոչ պատկանելիություն «ու» - ի շարժման թուլ (tool - զենք) - անբաժանելի-
 ություն «ու» - ի շարժման
 բում (boom - շահում) - ռեզուր պատկանելիություն «ու» - ի կլանման
 դում (doom - վախճան) - բոլորում է «ու» - ի կլանման
 լում (loom - դագաղ) - շարժում է «ու» - ի կլանման
 րում (room - սենյակ) - առանձնացում է «ու» - ի կլանման
 բուն (boon - բարիք) - ռեզուր պատկանելիություն «ու» - ի օգտագործման
 մուն (moon - լուսին) - կլանում է «ու» - ի օգտագործումը
 նուն (noon - կեսօր) - օգտագործում է «ու» - ի օգտագործումը
 սուն (soon - շուտով) - մասնատում է «ու» - ի օգտագործումը
 բուք (book - գիրք) - ռեզուր պատկանելիություն «ու» - ի դուրս հանման
 լուք (look - նայել) - շարժում է «ու» - ի դուրս հանումը
 նուք (nook - անկյուն) - օգտագործում է «ու» - ի դուրս հանումը
 բուք (boot - երկարաճիտ կոշիկ) - ռեզուր պատկանելիություն «ու» - ի անբաժանելի-
 ության
 ֆուք (foot - ոտք) - ռեզուր հասանելիություն «ու» - ի անբաժանելիության
 հուք (hoot - սուլել) - բավարարում է «ու» - ի անբաժանելիության
 լուք (loot - կողոպուտ) - շարժում է «ու» - ի անբաժանելիության
 մուք (moot - վիճելի) - կլանում է «ու» - ի անբաժանելիությունը
 րուք (root - հավանել) - առանձնացում է «ու» - ի անբաժանելիության
 քոգ (bog - ճահիճ) - ռեզուր պատկանելիություն «օգ» - ի
 դոգ (dog - շուն) - բոլորում է «օգ» - ի
 ֆօգ (fog - մշուշ) - ռեզուր հասանելիություն «օգ» - ի
 հօգ (hog - խոզ) - բավարարում է «օգ» - ի
 ջօգ (jog - հրում) - նվազագույնը «օգ» - ի
 լօգ (log - գերան) - շարժում է «օգ» - ի
 օլդ (old - տարեց) - «օ» - ի շարժում, բոլորում
 բօլդ (bold - անվախ) - ռեզուր պատկանելիություն «օլդ» - ի
 գօլդ (gold - ոսկի) - ձգում է «օլդ» - ի
 քօլդ (cold - ցուրտ) - դուրս է հանում «օլդ» - ի
 ֆօլդ (fold - գրկում) - ռեզուր հասանելիություն «օլդ» - ի
 հօլդ (hold - բռնել) - բավարարում է «օլդ» - ի
 սօլդ (sold - վաճառել) - վասնատում է «օլդ» - ի
 թօլդ (told - ասաց) - անբաժանելիություն «օլդ» - ի
 օյ/oy - «օ» - ի ցանկանում
 բօյ (boy - տղա) - ռեզուր պատկանելիություն «օյ» - ի
 քօյ (coy - ամաչկոտ) - դուրս է հանում «օյ» - ի
 ջօյ (joy - ուրախ) - նվազագույնը «օյ» - ի
 րօյալ (royal - արքայական) - առանձնացում է «օյ» - ի, «ա» - ի շարժում

Վերոհիշյալ բառերի դիտարկումը բավարար է, որ այս վարկածն արժանանա ուշադ-
 րության եւ քննարկման:

Մերժ Սարգսյանի նշանակման թուրքական արձագանքը

ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Զոհրաբյանը ապրիլի 4-ին հրամանագիր էր ստորագրել Մերժ Սարգսյանին վարչապետ նշանակելու մասին՝ ազատելով նրան Պաշտպանության նախարարի և ազգային անվտանգության խորհրդի ֆարսուղարի պաշտոններից: Թուրքական հանրային հեռուստատեսությունը նույն այս փաստին արձագանքեց ապրիլի 5-ի առավոտյան հեռուստատեսական ծրագրով: «Ըստ Արմենիո գործակալության, «Հանրապետական» կուսակցությունը Սարգսյանի ազատեց Պաշտպանության նախարարի պաշտոնից համար դեռևս թեկնածու չի առաջադրել: Սակայն հայկական մամուլը նշում է, որ այդ պաշտոնի ամենահավանական թեկնածուն բռնազավթված Լեռնային Ղարաբաղի այսօր կոչված հանրապետության «Պաշտպանական բանակի գործադրամաս» Սեյրան Օհանյանն է: Ուշագրավ է, որ երկուսն էլ բարձրաստիճան ղեկավարները Հայաստանի նախագահ Ռոբերտ Զոհրաբյանի գլխավորությամբ հայերի բռնազավթած Ադրբեջանի Լեռնային Ղարաբաղի երջանից են»:

Բուվեյթը առեւտրի գրասենյակ է բացում Կիոտոյի թուրքական հասվածում

Ապրիլի 4-ին Անկարայում վարչապետ Ռեզեփ Թայիփի երդողանի հետ հանդիմանալից այդ մասին հայտարարել է վերջինի հրավերով Թուրքիա այցելող Բուվեյթի վարչապետ Շեյխ Նասր ալ Սաբախը: Թուրքիայի վարչապետը ողջունել է Օմանից, Արաբական Միացյալ Եմիրություններից և Բուվեյթից հետ «Հյուսիսային Կիոտոյի թուրքական հանրապետությունում» առեւտրի գրասենյակ բացելու Բուվեյթի այս նախաձեռնությունը:

«Ցեղասպանության հայկական ղեկավարների անհեթեթության մեջ ԱՄՆ Կոնգրեսին համոզելը ամբարշտություն է»

Մեջլիսի պատվիրակությանը նախագահող Մանուկ Աբեղյանը, որին հիմնավորում է Թանուր Աֆշարը

Դեռևս փետրվարի 22-ին «Ազգ» սեղեկագրել էր, որ ԱՄՆ Կոնգրեսի ինչպես Ներկայացուցիչների դալային, այնպես էլ Սենատին ներկայացված Հայոց ցեղասպանության բանաձևի դեմ լոբբիստական գործունեություն ծավալելու նկատառումով Անկարան Պաշտպանության նախարարին համոզելու և Վաշինգտոն գործուղելու Թուրքիայի ազգային մեծ ժողովի՝ Մեջլիսի 3 Պատվիրակություններ: Դրանցից առաջինը Վաշինգտոնում էր եղել փետրվարի 25-մարտի 4-ը, երկրորդը՝ մարտի 11-18-ը, իսկ երրորդը՝ կլինի ապրիլի 14-21-ը: Առաջին երկու Պատվիրակությունների գործունեությունը գրեթե չի լուսաբանվել թուրքական մամուլում: Երրորդի գործունեությունը, հենվելով Անկարայում գործող Եվրասիական ռազմավարական հետազոտությունների կենտրոնի հայկական ուսումնասիրությունների ինստիտուտի հարողագրության վրա, ապրիլի 2-ի համարում անդրադարձել է «Թուրքի» թերթը:

Ըստ երեսույթին, Պատվիրակություններից ամենածանրակերտ երրորդն է, որովհետև դա կազմում իստոյ «Արդարություն և բարգավաճում» կուսակցությունից ընդգրկվել են Մեջլիսի արտաին հարաբերությունների և Եվրոմիության հետ ներդաշնակության հանձնաժողովների նախագահներ Մեհմեդ Դյուզբերն և Յաշար Յաֆըրը, ինչպես նաև Պաշտպանության նախարար Աֆշարը և Իբրահիմ Օզալը, իսկ ընդդիմադիր ժողովրդա-հանրապետական կուսակցությունից Օնուր Օյմենն և Ելուրու Էլեդաղը, որոնք նախկին դեսպաններ են:

Պատվիրակությունը, ամենայն հավանականությամբ, կգլխավորի արտաին հարաբերությունների հանձնաժողովի նախագահ Դյուզբերնը: Նա, ինչպես նաև է թուրքական թերթը, որտեղ է իր հետ վերցնել Ադրբեջանի Սր. Խաչ եկեղեցու բացման արարողության սեսաժավեցնելը, հույն, հրեա և հայ կոմյունիստների սեղծագործությունների լազերային սկավառակները, ինչպես նաև Զյաժուրան Գյուլումի «Հայկական թղթաղանակ», Մեհմեդ Փերիշեյի «Հայկական հարցը 100 փաստաթղթերում», Բիլալ Շիմեիրի «Հայկական հարցը» գրքերն ու գեներալ Մաեսկու ափաստությունը:

Ինչպես նաև է վերոհիշյալ թերթը, Դյուզբերն Պաշտպանության նախարարին սկավառակներն ու գրքերը նվիրել կոնգրեսականներին, սակայն, «Եթե մենք հայերի նկատմամբ թեմանություն ունենայինք, ապա Արդարության եկեղեցին վերականգնելու համար մեր հարկատուների հաշվին 3 մլրդ լիրա չէինք ծախսի: Թուրքական երաժշտության հիմնադրամը թողարկել է հույն և հրեա կոմյունիստների սեղծագործությունների մեկ, իսկ հայ կոմյունիստների սեղծագործությունների 2 սկավառակ: Մեր երաժշտությունն անգամ ընդհանուր է: Հետագայում անհնար էր հայերի նկատմամբ ցեղասպանություն իրագործել»:

Ինչ արդյունքի կհանգեցնի Ցեղասպանության հայկական ղեկավարների անհեթեթության մեջ կոնգրեսականներին Ադրբեջանի Սր. Խաչ եկեղեցու սեսաժավեցնելը: Ելուրու կոմյունիստների լազերային սկավառակներով համոզելու Մեջլիսի 3-րդ Պատվիրակության ղեկավար Դյուզբերնի ձեռնարկումը, ցույց կա ժամանակը: Բայց որ Թուրքիայի նախկին արտաին գործախարար Իբրեթ Թուրմենը, որի դիվանագիտական կարողությունները բարձր է գնահատվում միջազգային աստիճանում, այդ հարցում բոլորովին լավատեսորեն չի տամարդված, ակնհայտ է:

Դրա վկայությունը Թուրմենի «Վաշինգտոնյան խորհրդաժողովներ» վերնագրով «Հուրիթի» ապրիլի 2-ի համարում հրատարակված հոդվածն է: Նա գրում է. «Ներկա ժամանակում հնարավոր չէ լինել, որ Ներկայացուցիչների դալայից ապրիլի 24-ից առաջ անդաման կիսասեսի Հայկական բանաձևը: Սակայն եթե բանաձևը կվերականգնվի, հաստատված կստանա ձայների մեծամասնություն: Թեև Մոխսակ Տուրանն ու Պաշտպանության նախարար Աֆշարը ամեն ինչ անում են խափանելու համար, սակայն եթե նույնիսկ կվերականգնվի այս սահի հեռաձայնի Բուլի վարչակարգի ձեռնարկումը, միևնույն է նույն հարցը մեր դեմ է դրվելու մյուս ևս: Զոհրաբյանը և նաև այնպիսի անկարող ՄԱՄ նախագահի ապրիլի 24-ին հղած ամենամյա ուղերձը: Թեև ուղերձում «ցեղասպանություն» բառը

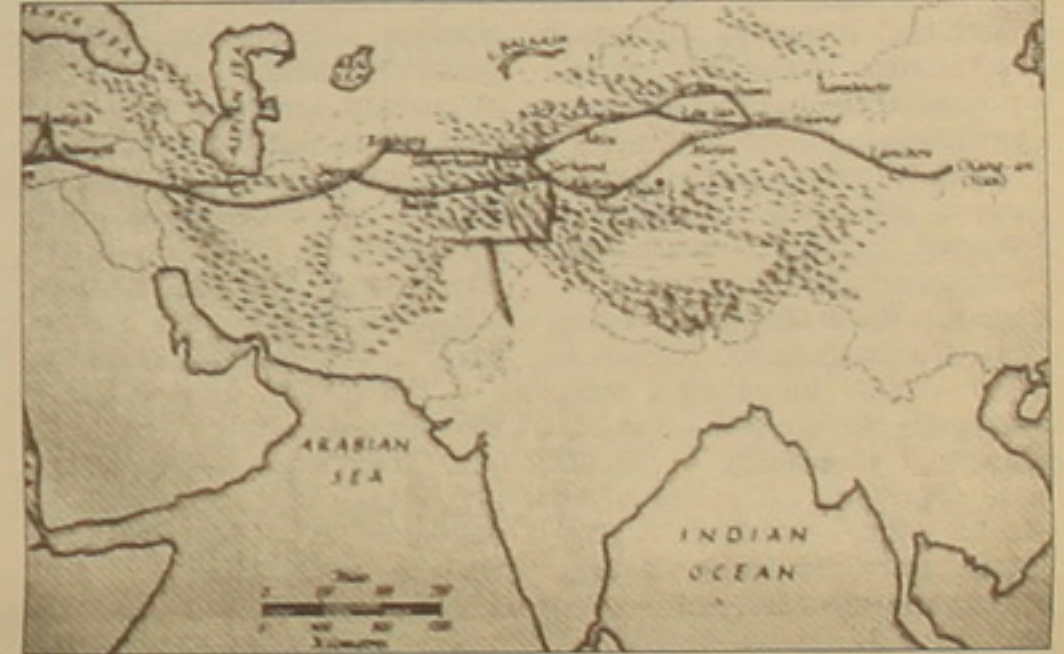
չի գործածում, սակայն ամենաչափազանցված ձևով սեղ են գտնում մեզ համար միանգամայն անընդունելի Պաշտպանության ղեկավարները»:

Իբրեթ Թուրմենին անողղակիորեն հաստատել է Միսեստայի համայնաբանի Պաշտպանության ամբիոնի դասախոս Թանուր Աֆշարը: Նա ԱՄՆ Կոնգրեսին ներկայացրած Ցեղասպանության բանաձևերի առնչությամբ Պաշտպանությունը է սվել «Չամանին»: Այս թերթի մարտի 31-ի համարում հրատարակված Պաշտպանությունում նա ասել է. «Բանաձևով անձամբ ասել չեն հետաքրքիր: Սակայն ցանկանում են, որ դա անցնի Կոնգրեսին: Պես է վերջ գցնի այս ժամանակը: Թուրմենի սահմանը ամրանակ սանջվում է. կանցնի, թե ոչ: Նույն ժամանակում ամրան է նաև Հայաստանը: Թող անցնի, որ ազատվենք դրանից: Բանաձևի հաստատումը հոգեբանական մեծ առավելություն է ալու հայերին: Նրանք ոգեւորվելու են, որ ես մեկ երկիր ծանաչեց: Այնուամենայնիվ, ԱՄՆ Սենատում և Մոխսակ Տուրան չկա մեկը, որ ասի. «Թուրքի արածը ցեղասպանություն չէ»: Պաշտպանության ներդրություն Պաշտպանության ցանկանում: Թուրմենի չսխեցնելու մղումով է, որ հայկական բանաձևերն առ այսօր չեն հաստատվել: Բուն բանաձևը ոչ թե 1915-ի ժամանակ է, այլ «Ինջիլի» է: Բանաձևի հաստատումը դեռևս Թուրմենի ԱՄՆ-ի առջև դրվելու է «Ինջիլի» ռազմաբազան»:

Աֆշարը անդրադարձել է նաև Ռեզեփ Թայիփի երդողանի կառավարության (հայկական) վերջին նախաձեռնություններին, ընդգծելով. «Հուսամ, որ կառավարությունը այդ հարցում ավելի համարձակ ֆայլեր կկատարի: Համարձակ չեն ինչպես հարկն է: Հայաստանի հետ Թուրմենի հարցերը կլուծվեն Յուսուֆ Հայաջողուի, Գյուլումուր Աֆշարի, Ելուրու Էլեդաղի ղեկավարությամբ: Ելուրու Էլեդաղի ղեկավարությամբ Պաշտպանության նախարարը ղեկավարում է միայն, որովհետև նրանք են որոշում ղեկավար ֆաղափանությունը: Զանի դեռ այս գործիչները դուրս չեն մղվել աստիճանից, որտեղ լուծում չեն ակնկալում»: Վերջում Աֆշարը նշել է, որ Թուրմենի սարք է դրված Հայկական հարցի վրա:

Հ. ՉԱՐԵՅԻՆ

Մեսաֆի մեծ ճանապարհի շինական մասը կդառնա զբոսաշրջության երթուղի

Չինաստանը մտադիր է մեսաֆի Մեծ ճանապարհի՝ իր սարածով անցնող հասվածը դարձնել զբոսաշրջության միասնական երթուղի: «Չայնա դեյլի» թերթի սվալների համաձայն, ՉժՊ կառավարությունը մեծ ջանքեր է ծրագրում, ըստ որի Պես է վերազգվեն սահմանները չինական վեց նահանգների այն մասերում, որոնցով ժամանակին անցել է մեսաֆի Մեծ ճանապարհը:

Չոնոնրկման նպատակն է մ. թ. ա. 2-րդ հազարամյակում բացված մեսաֆի Մեծ ճանապարհը «դարձնել Չինաստանի զբոսաշրջության համալսարանից արտադրանք»: Այդ մասին հայտարարել է զբոսաշրջության նախարարության ղեկավարման և ֆինանսների գծով սնորեն Ու Վեյսյունը:

Ենթադրվում է զբոսաշրջության երթուղիների ձեւավորումը և հուշարձանների խնամքների կառուցումն ավարտել մինչև 2007 թ. նո-

յեմբեր: ՉժՊ իշխանությունները մտադիր են աղապայում նախագծին մասնակից դարձնել մեսաֆի Մեծ ճանապարհի հետ կապված ախական նախա մյուս երկրներին:

Մոս 10 հազար կիլոմետրանոց մեսաֆի Մեծ ճանապարհը Չինաստանի հյուսիս-արեւելից հասնում էր մինչև Միջերկրական ծով: Այդ ճանապարհը մեծապես ծառայում էր ոչ միայն արտադրության արտադրանքի ու առեւտրին, այլև կրոնական ուսմանը: Միջերկրական ծովից, ֆրիսոնեության, իսլամի սարածանը: Ամբողջ ճանապարհի մոտ 1/3-ը անցնում էր ՉժՊ ներկայիս 4 նահանգներով և 2 ինքնավար երջաններով:

ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի կախիստեստանների համաձայն, մինչև 2020 թ. մեսաֆի Մեծ ճանապարհը դիտելու կնեկնի ափսարհի բոլոր զբոսաշրջիկների մոտավորապես 1/3-ը:

Պ. Ը.

Բրիտանացի 15 նավաստիները վերադարձան հայրենիք

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԳՆԱՆՇՄԱՆ ՀԱՐՅՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

«Պեսական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (Պաշտպանության նախարարության կարիքների համար թեյի, սուրճի, շոկոլադի, ալկոհոլային և ոչ ալկոհոլային խմիչքների, հուշարձանների ձեռքբերման» գնման ղայմանագիր կնեւելու նպատակով: Գնման մասին հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 650 ՀՀ դրամ փոխանցել «Արդիսինվեսթմենթ» ընկերությանը, ՍՊԸ -ի 247230066158 հաշվառմամբ: Ելուրու Էլեդաղի հայտարարության հրատարակման օրվան հաջորդող 8 ափսասանալային օրվա ընթացքում դիմել Պաշտպանության նախարարին հետևյալ հասցեով՝ Բ.Երևան, Կոմիտասի թ., 54/բ, հեռ.՝ 28-93-25, հանձնաժողովի ֆարսուղար Հ.Այունցին:

Հրավերն անձին սրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեմքում՝ նաև անկազմակերպության անունից հանձնարարական փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը Պես է վերադարձվել մինչև 2007 թ. մարտի 24-ը: Գնման մասին հրատարակման օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ ափսասանալային օրը, ժամը 16.00:

«Բրիթե Ելուրու» ավազաններում օդանավը երկ Թեհրանից Լոնդոն է հասցրել նախորդի Իրանում ազատ արձակված բրիտանացի 15 նավաստիներին: Թեհրանի օդանավակայանում նրանց ձեռքբերել են Մեծ Բրիտանիայի դեսպան Չեֆրի Ադամը և Իրանի իշխանությունների ներկայացուցիչները:

Երեկ «Ազգ» թերթը, որ Իրանի նախագահ Մահմուդ Ահմադինեժանը իր ելույթում նավաստիների արձակումը «նվեր» է անվանել առաջիկա Սր. Չափիկի ժողովին, ինչպես նաև Մուհամեդ մարգարեի ծննդյան սարեղարձի առթիվ:

Թեհրանը ղեկավարում է, որ նավաստիները կալանավորված են եղել Իրանի սարածակից ջրերում: «Մայ Ելուրու» հեռուստաընկերության սվալներով, նրանց արձակմանը նախորդել են սե-

ական բանակցություններ, որոնց մասնակցել են Սիրիայի, Սաուդյան Արաբիայի ղեկավարները, ինչպես նաև ՄԱԿ-ի գլխավոր ֆարսուղար Պան Գի Մունը: Իրանի հեռուստատեսությունը մի ֆունկ անգամ ցուցադրել էր բրիտանացի նավաստիներին, որոնցից ոմանք խոստովանել էին Իրանի սահմանի խախտման մասին:

ման փաստը: Նախագահ Ահմադինեժանը իր ելույթում վարչապետ Թոնի Բլերին խնդրել է 15 նավաստիներին դատարանից ազատելու և նրանց փոխանակելու իրենց հայրենիք:

Ահմադինեժանի խոստովանությունը զիջումներ չի արել նավաստիներին ազատելու համար: Սակայն Լոնդոնը «խոստովանել է, որ միջադեպը չի կրկնվի»: Ըստ Ահմադինեժանի, ամբողջ Պաշտպանության ներքին ղեկավարում է ոչ թե նավաստիների, այլ Բրիտանիայի իշխանությունների վրա:

Վարչապետ Թոնի Բլերը չորեքշաբթի օրը գոհունակություն է արտահայտել նավաստիների արձակման առթիվ և ավելացրել է, որ բրիտանացիները «Իրանի ժողովրդին չարի չեն ցանկանում»:

Պ. Ը.

Տարյուրամյա փառապանծ գործունեության արժանի վավերագրություն

Փորձառությունը ցույց է տալիս, որ մարդասիրական կազմակերպություններից նրանք են հարստացել, որոնք ծագիս կերպով են կարողանում գնահատել ժամանակի լավագույնները և այդ վերականգնվող իրենց գործունեությունն են վերահասարակական իրենց առաջնությունը: Մյուսներն անհեծ կորչում են, փոփոխությունների համընդունելով:

Բայց լույս գործունեության և առաջնության վերականգնվող բավարար չէ: Անհրաժեշտ է նաև հավաստություն սկզբունքներն են մոլորվածություն կասարկված աշխատանքները: Միայն այս գործունեության առաջնության մասնակցություն կարող է որևէ կազմակերպություն իրականացնել և բարոյական իրավունք ունենալ հարստացնել:

Հայկական բարեգործական ընդհանուր միությունը լույս է առնում այդ կարգի կազմակերպությունների վրա: Այս օրերին երեսնամյա են այդ համազգային կառույցի վաղապես ղեկավարներն ու գործադիր անդամները՝ մասնակցելու մեկ տարի առաջ Կահիրեում (Եգիպտոս) մեկնարկված հիմնադրման 100-ամյակի տոնակատարությունների փակման հանդիսություններին:

ՀՀԲԸ-ն հարյուր տարեկան է: Այդ առթիվ խմբագրությունը ստացել է Փարիզի Լուրդյան գրադարանի աշխատակիցներ Ռոյալմոն Գեորգյանի և Վահե Թաթևյանի խմբագրությամբ հրատարակված «ՀՀԲԸ: Հայրենասիրական փառապանծություն» ժողովրդական հրատարակության անգլերեն տարբերակը: Արժեքավոր այս կոթողային աշխատանքը, որը հրատարակվել է ֆրանսերեն, անգլերեն և հայերեն լեզուներով, հնարավոր

է եղել լույս ընծայել Լազար և Արեմիս Լազարյանների (ԱԼՄ) առասպառածուն միության և ընդհանուր: Հասարակական գործունեության անգլերեն է թարգմանել Գ. Մ. Կոչարյանը:

Հասարակական լավագույն բոլոր վրաստացրված 265 էջանոց առաջին հատորը բաղկացած է երկու գլխավոր «Լախակարողներ» և «Վերականգնողներ» բաժիններից, և ընդգրկում է 1906-1940 թվականները: Առաջին բաժինը բացվում է ՀՀԲԸ-ի ներկա նախագահ Պեթր Սեդրակյանի նախաբանով և հեղինակների առաջաբանով: Այնուհետև 17 գլուխներում ներկայացված են բարեգործական կազմակերպության սկզբնավորման և առաջին 40 տարիների գործունեության զանազան փուլերը:

«Բարեգործություն, մարդասիրություն և օգնություն: Ավանդություն և բարեփոխություն» առաջին հոդվածում Ռոյալմոն Գեորգյանը արթն է հասարակությունների ընդհանուր մարդասիրական աշխատանքների ֆունկցիոնալ բացահայտում է հայկական եկեղեցու ազգայնապաշտպան և բարեգործական դերը սկսած դեռ 6-7-րդ դարերից: Այդ հաջորդական 6 գլուխներում նա ներկայացնում է «ՀՀԲԸ-ի սկզբնավորումը», «ՀՀԲԸ-ի առաջին խիզախ ձեռնարկները: Արդյունավետից մինչև երիտօրերի հեղափոխությունը, 1906-1909 թթ.», «Արամ և Ռոսյոլ, արդի 1909: Երջարած ՀՀԲԸ-ի լույսը մեզ», «ՀՀԲԸ-ն և նրա առաջնությունը: 1909-1912 թթ.», «ՀՀԲԸ-ն և Ասիական Թուրքիայի բարեփոխումները: 1912-14 թթ.», և «Բարեփոխումների ձախողումը և Ա աշխարհամարտի բռնկումը» հոդվածները:

«Լախակարողներ» բաժնի հաջորդ 11 գլուխներում Վահե Թաթևյանը շարունակում է կազմակերպության գործունեության ուսումնասիրությունը և անդրադառնում հետևյալ թեմաներին: «Պատերազմի ժամանակաշրջանի օգնության աշխատանքները Պոլսի Սայիդի փախսականների համար», «ՀՀԲԸ-ի մարդասիրական օգնությունը Պաղեստինում ցեղասպանությունից փրկվածների ժամանակ 1917-18 թթ.», «ՀՀԲԸ-ի աշխատանքները Սիրիայում, Լիբանոսում, Պաղեստինում և Իրանում (հետադարձության ժամանակ)», «Պատերազմից հետո: Տեղահանվածների հավաքում և հայրենադարձություն», «Հետադարձության Հայեր: Վախ և սարսուղի վայր հայ փախսականների համար», «Մարդասիրական աշխատանքներ Իրանում: Մուսուլ և Բաղդադ», «Ցեղասպանությունից փրկվածները Լիբանոսում և Պաղեստինում Ա աշխարհամարտի ավարտից», «Հայ փախսականները Մեծավոր

Արևելյի նորաստեղծ աշխարհում», «ՀՀԲԸ-ի վերադարձը Կիլիկիա: Հույս և հիասթափություն», «Մարդասիրական աշխատանքները Կիլիկիայում: Մրցակցություն և համագործակցություն», «Ֆրանսիական նոր հաղթականությունը: Կիլիկիայի լույսը, որբերի սեղանի փոխությունը և հայերի զանգվածային արտագաղթը»: Երկրորդ «Վերականգնող» բաժինը ՀՀԲԸ-ի 1920-ականներից մինչև մեր օրերը կասարկված զանազան ոլորտների ընդարձակման աշխատանքների մասին է հիմնականում և ընդգրկում է հետևյալ գլուխները, զված, բացի առաջինից, Վահե Թաթևյանի կողմից:

«ՀՀԲԸ-ի գլխավոր կենտրոնի սեղանի փոխումը Փարիզ 1921-ի մայիսին և նրա վերափոխումը 1924-ի հունիսին ընդհանուր օրենքներին համադասարան գործող կոորդինացիայի», «Կիլիկիայից դուրս գալը: Նոր մարտահրավերներ Սիրիայում, Լիբանոսում, Պաղեստինում և Կիպրոսում», «Փախսականների առաջին ժամբարները Սիրիայում և Լիբանոսում», «ՀՀԲԸ-ի նոր օրենքները Լիբանոսում, Սիրիայում, Պաղեստինում և Կիպրոսում», «Զափահաս որբերի ընդգրկումը հասարակության կյանքում: ՀՀԲԸ-ի գլխավոր մարտականություններից մեկը», «ՀՀԲԸ-ն և խորհրդային Հայաստանը: Խորհրդային իշխանությունների հետ համագործակցությունը դժվարին աշխատանք», «Հունաստանը ժամանակակից հազարավոր հայերի աղաքսան» և «ՀՀԲԸ-ի դերը Սիրիայում և Լիբանոսում հայկական (մեծակամ) ժողովուրդի հիմնելու գործում»: Այս գլխում հայերի

վերաբնակեցման խնդիրը նախնայան գրասենյակի վերահսկողությունից սեղանի փոխում է ՀՀԲԸ-ի սնորհությունները և վերջ է գտնում ճամբարներում ժամանակավոր ապրելու հարցը:

Երկրորդ հատորը, որն առավելապես հիմնված է անհաս անձնավորությունների դերակատարությունների մասին լույսը անհրաժեշտ է սեղանի փոխումների վրա, ընդգրկում է 1941-2006 թվականները: Առանձին բաժիններով ներկայացված են 1946-48 թվերի ներգաղթի կազմակերպական, սպիտակաշոր համայնության կազմավորման, կրթական, մարզական և մշակութային օջախների հիմնադրման, ինչպես նաև Լուիզ Սիմոն Մանուկյանի նախագահության ժամանակահատվածում Հայաստանում իրագործված աշխատանքները:

Թեև հեղինակները իրենց խոստում չեն հավակնում համադարձակ ներկայացնել ՀՀԲԸ-ի ամբողջ գործունեությունը, երկուսն են հայտնում, որ հետագայում ուրիշները կլրացնեն բաց թողնվածը, այդուհանդերձ, իր լույսը տալով, մոտ է խոստովանել, որ իր ժամանակահատվածում նրանք օգտագործված են բազմաթիվ արիվային նյութեր, մեծ մասը՝ առաջին անգամ: Հասարակ հարուստ են նկարներով և ֆոտոգրաֆիաներով:

Վերջում ավելացնելով, որ գրքերին կից Մանվել Թուրքաջյանի կողմից լույս տեսված «ՀՀԲԸ-ի 100-ամյակը» հրատարակված մի ֆիլմ, որը նույնպես կունի ամբողջացնելու գրքերի սեղանի փոխումները:

ՎԱՊԻՆ ԾՈՒՆԳՅԱՆ

Երիտասարդների երազանքը իրականացավ

Կրկին հայրենիքում է սիրված երգչուհի Ռոզի Արմենը (Պեթրոսյան): Այս անգամ երգչուհին եկել է Սերկազնվելու իր ավագ որդու՝ Արմեն Պեթրոսյանի ստեղծագործությունների կասարկմանը մայր հայրենիքում: Ռոզի Արմենը լույս է տեսնում, որ Մարդիկը ծնված Արմենը երկու տարեկանից ստեղծ է դառնում իր առաջ և ժամերով սկսեցին և ստեղծագործել՝ գրելով փոփոխ էսյուներ: Երաժշտական կրթությունը Արմեն Պեթրոսյանը ստացել է Փարիզի կոնսերվատորիայի դառնումի և կոմպոզիտորական բաժնից: Նաև ժամանակակից դասական երաժշտության բաժնում, անվանի կոմպոզիտոր Միսեյ Մերիլի դասարանում: Հետո Արմենը սկսել է գրել ժողովրդային, ժիլետներ դառնումի, փավորակի համար: Ըստ ռուսով Արմեն Պեթրոսյանի փոփոխ գործը՝ գրված մեծ նվագախմբի համար, ավարտում ենք կունենա և կինչի Հայաստանում: Առաջին այցից հետո մայր հայրենիք, Արմենը սիրեց ու կառավարեց հայրենիքն ու սկսեց հաճախակի այցելել, որն էլ հնարավորություններ սկսեց երիտասարդ կոմպոզիտորի իր ստեղծագործություններում շեղել հայկական ռուսերը:

Արմենը 8-ին, ժամը 19-ին Կոմիտասի ավան կամերային երաժշտության սանդ ՀՀԲԸ հովանավորությամբ կկայանա երիտասարդ դառնակահար Ռոզի Արմենի և Սերկազնի մեծահասակները (Խոտանի): Ռուսերենը նույնպես ծնվել է Մարդիկը և ղեկ փոփոխ մեծություն է արել Արմենի հետ ու այդ կարգ շարունակվում է մինչև այսօր, դառնալով նաև ստեղծագործական միություն: Արմենի ստեղծագործությունները Ռոզի Արմենը համարում է հնչեցրել աշխարհի արթնքներից: Անվան երկուսի երգերը միջոց է մայր հայրենիքում հանդես գալը: Եվ ահա այդ հնարավորությունը ստեղծվել է: Երաժշտությունը հնարավորություն կունենան մեկ համերգի ընթացքում ընթացիկ բացի Արմեն Պեթրոսյանի երկու ժողովրդային, նաև Սոցալի, Լիսի, Սկրյաբինի, Մ. ղե Ֆայայի, Ի. Գրամատի, Արամ Խաչատրյանի, Արմեն Բաբաջանյանի ստեղծագործությունները միջազգային բազմաթիվ մրցույթների դափնեկիր դառնալով Ռոզի Արմենի կասարմամբ:

Ռոզի Արմենը 8 տարեկանից ուսանել է Մարդիկի կոնսերվատորիայի դառնումի բաժնում Ռաֆայել Սոյիսի դասարանում: Այնուհետև նա մասնագիտական խորացված ուսումը շարունակել է Սյու Յոնի Մանիթերնի երաժշտանոցում՝ Նինա Սվետլանովայի դասարանում: Ռոզի Արմենը բազմիցս մասնակցել է միջազգային մրցույթների ու հարթակներից ուղևորվելով: Նա նաև յուրօրինակ ժամանակակից մոդերն երաժշտական ստեղծագործությունների հեղինակ է: Այժմ հայազգի անվանի դառնակահար բացի համերգաբարերից, դասավորում է Մարդիկի կոնսերվատորիայում և իր փորձը հաղորդում երիտասարդներին:

Համերգից առաջ Ռոզի Արմենը ցեց, որ ըստ լույս տեսված աշխատանքի և այս համերգն իր համար: «Հուզվում եմ, մի բան, որ չեմ զգացել որևէ ուրիշ թեման»:

Դառնակահար Ռոզի Արմեն Եսայան

Տասը պատվիրանները՝ տասը հեփաթների միջոցով

Մանկական գրականությունը մեր օրերում ուրիշ անհատական և հասարակության մի հասկացի, նույնպես, դեռ մի բան էլ ավելի՝ նոր արժեքավորումը և ուշագրության առաջին մեկ այլ խավի կողմից: Վերջինս միջոց էլ հասկացել է գրի դերն ու նշանակությունը մանկական հոգեբանության ձևավորման գործում: Եվ դրա համար բոլորովին էլ լույս է տեսնում երեխաներին նաև, աղա նոր գիտելիքի գրի կարևորությունը: Այսպես եղավ նաև Վիզեն Գալոբյանի դեբյուտ, որ լինելով ընդհանրապես ֆանտաստիկ, մտահոգել է իր ստեղծագործողը զգալի մանկական գրականության լույսը՝ անգամ հայրենիքից ցածր հեռու և բոլորովին այլ աշխատանքներով ծանրաբեռնված լինելով հանդերձ: Ի դեպ, ընդգծելով, որ նման գրականության լույսը լրացնելու հավակնություն ունեն արդեն ժողովրդական սարսեակ անձանակ գրողները: Մինչդեռ, դրան ոչ միայն ստանդարտ են, այլև վստահավոր, ևս իր իրականում են մանկական հոգեբանությունը: Գիտե՛ք այդ մասին Վիզենը թե՛ ոչ, ևս կան չէ, ևս իր հետախոսային գրույթներից մեկի ժամանակ հնչեցրած նրա մտածողությունը մո՛ր հրատարակչի Անահիտ Ամիրջանի մոտ է նախաձեռնելու «Տասը պատվիրան, տասը հեփաթ» գրքի և նրա ձայնակալական հրատարակությունը մեծ ժողովրդական, հեղինակությամբ հայտնի մանկագիր Անահիտ Ամիրջանի:

Մասնական գրականությունը մեր օրերում ուրիշ անհատական և հասարակության մի հասկացի, նույնպես, դեռ մի բան էլ ավելի՝ նոր արժեքավորումը և ուշագրության առաջին մեկ այլ խավի կողմից: Վերջինս միջոց էլ հասկացել է գրի դերն ու նշանակությունը մանկական հոգեբանության ձևավորման գործում: Եվ դրա համար բոլորովին էլ լույս է տեսնում երեխաներին նաև, աղա նոր գիտելիքի գրի կարևորությունը: Այսպես եղավ նաև Վիզեն Գալոբյանի դեբյուտ, որ լինելով ընդհանրապես ֆանտաստիկ, մտահոգել է իր ստեղծագործողը զգալի մանկական գրականության լույսը՝ անգամ հայրենիքից ցածր հեռու և բոլորովին այլ աշխատանքներով ծանրաբեռնված լինելով հանդերձ: Ի դեպ, ընդգծելով, որ նման գրականության լույսը լրացնելու հավակնություն ունեն արդեն ժողովրդական սարսեակ անձանակ գրողները: Մինչդեռ, դրան ոչ միայն ստանդարտ են, այլև վստահավոր, ևս իր իրականում են մանկական հոգեբանությունը: Գիտե՛ք այդ մասին Վիզենը թե՛ ոչ, ևս կան չէ, ևս իր հետախոսային գրույթներից մեկի ժամանակ հնչեցրած նրա մտածողությունը մո՛ր հրատարակչի Անահիտ Ամիրջանի մոտ է նախաձեռնելու «Տասը պատվիրան, տասը հեփաթ» գրքի և նրա ձայնակալական հրատարակությունը մեծ ժողովրդական, հեղինակությամբ հայտնի մանկագիր Անահիտ Ամիրջանի:

Մարտյան Հայրապետյանի թեմի առաջնորդ Լավասար արք. Կոնյանի օրհնությունը տեղի է կայացրել Արարատյան թեմի առաջնորդարանի դահլիճում, որի մասնակցել են բազմաթիվ երեխաներ, ծնողներ: Թեմի մարտի իր արարած կյանքով է օրհնակ իր զավակին, այնուամենայնիվ, յուրաքանչյուր առաքելական ընթացիկ կու

գեցա իր սանն ունենալ մի գիր, որի շնորհիվ իր զավակը հայ իրիտանյա կնեծանա, գիտելիքով, որ չի կարելի գողանալ, որ դավաճանությունը վրաս է, որ ուրիշ ունեցածը ինքն չէ, սուս չի կարելի խոսել և այլն: Այսինքն՝ սա այն է, ինչ կարգում է մեր առաքելական եկեղեցին», ասում է Անահիտ Ամիրջանը: Նա ռեզոնանս է, որ իր ջանքերով լույս տեսած գիրն արդեն ուրիշ երեխաներին է, նրանց մտքում: Դրանք ենք Արարատյանի «Արի» մանկական թատերական խմբակի սաներն են, որոնք իրենց գեղարվեստական ղեկավար Համիկ Տեր-Կարամյանի հետ միասին լույս տեսնում են հայտնում ոչ միայն թեմայից՝ «Տասը պատվիրան, տասը հեփաթ» գրքի բոլոր գողորիկ լույս տեսնումները, այլև դրանք որդեկապությունները: Փոփոխ «արիականները» գրի շնորհակցից դիտարկում դարձրին «Մի գողացիր» հեփաթի ներկայացմամբ, որ ըստ նրանց գեղարվեստական ղեկավարի, լույս տեսնում է թեմայի 5 փորձի և 10-12 օրվա ընթացքում: «Իմ խմբակի երեխաները մինչ այս գրին ծանոթանալ էլ գիտեին տասը պատվիրանները, սակայն այս գրի շնորհիվ լույս տեսնում ենք մեկնաբանվեցին հեփաթների միջոցով և ավելի լույս ու հասկացալի եղանակով», ասում է գեղարվեստական ղեկավարը:

«Գիրը ցան լավ է, հասկարես նկարներ, ասում են ընթերցող երկու տղաներ՝ Դավիթն ու Վահանը: ՀՀԸ՝ ցան լավ է, կլսեմ ու կսամ դասընկերներս, որոնք սիրում են գիր կարդալ և միաժամանակ «լսել», ասում են նրանք և փորձում արձանակալել Սոնա Ասադուրյանի ստեղծագործությունները, որ հնարել են նրանց ուսուցիչը ժողովրդական գրի լույս տեսնելու:

Կոմպոզիտոր Արմեն Պեթրոսյան

Արմենը նաև հրատարակում է իր լույս տեսնող երաժշտությունների հեղինակն է ու ծեսավորողը: Երաժշտությունից բացի, լույս տեսնում է Ռոզի Արմենը, իր որդին ունի նաև մեկ այլ հետախոսություն՝ լուսանկարում է Հայաստանի տեսարան վայրերը և հավանաբար այս տարի վերջին դրան մեկ ծավալուն գրով կհրատարակի:

ՄԱՐԻՆԱ ՄԱՐԿՅԱՆ

ՀՀ կրթության և գիտության նախարարություն

«ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ-2015»

Համաժողովի մասնակցության հրավեր

Հայաստանի կրթության զարգացման ռազմավարական հայեցակարգի մշակման գործընթացի քննարկներում ՀՀ կրթության և գիտության նախարարությունը հունիսի 11-12 երեւանի «Արմենիա Մարիոս» հյուրանոցում կազմակերպում է «Կրթություն-2015» համաժողովը: Համաժողովում նախատեսվում է փնտրել Հայաստանի սնտեսական, հասարակական և մշակութային զարգացման հիմնախնդիրներից բխող կրթության մարահրավերները, ինչպես նաև կրթության զարգացման հեռանկարներն ու առաջնությունները:

ՈՎԵՐ ԿԱՐՈՂ ԵՆ ՄԱՍՆԱԿՑԵԼ

Համաժողովի մասնակցության հայտ կարող են ներկայացնել բոլոր նրանք, ովքեր հետաքրքրված են Հայաստանի կրթության զարգացման հիմնախնդիրներով և ցանկություն ունեն իրենց ներդրումն ունենալ կրթության զարգացման հայեցակարգի մշակման գործընթացում: Առավել մանրամասների կարելի է ծանոթանալ համաժողովի ինտերնետային էջում (www.education2015.am) կամ «Կրթություն» թերթի աղբյուրի համարներով: Ընտրված մասնակիցները լրացուցիչ կետեր կազմվեն մինչև ա/թ մայիսի 20-ը:

ԻՆՉՊԵՏ ԿԱՐՈՂ ԵՔ ԴԻՄԵԼ

Համաժողովի մասնակցության հայտերը են գրավոր նյութերը մինչև ա/թ ապրիլի 30-ը ներկայացնել ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության զարգացման ծրագրերի բաժին (հասցեն՝ 0010, փ. Երեւան, Գլխավոր դղողոս, Կառավարական ճուղ, 3, հեռ. 010580126), կամ ուղարկել info@education2015.am էլ.փոստով:

«ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ-2015» ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅՏ

Անուն, Ազգանուն .....
 Կազմակերպության/հասցեային անվանումը .....
 Զբաղմունքը .....
 Մասնագիտությունը .....
 Հասցե .....
 Հեռ. ....
 Էլ. փոստ .....

Համաժողովի ընթացքում կկազմակերպվեն խմբային փնտրումներ ստորև նշված գործոնների շուրջ: Մասնակցությունը Ձեր նախընտրած խմբային փնտրումներին (նշել երկուսից ոչ ավելին)

Կրթություն - տարածաբանային և գլոբալ համասեմ

Կրթություն - գիտելիքների սնտեսություն և մրցունակություն

Կրթություն - արժեքներ և ինքնություն

Կրթություն սոցիալական համասեմ

Ներկայացվող գրավոր նյութի վերնագիրը .....

Համաժողովի ավարտից հետո թողարկվելու է ժողովածու և վեբ-կայքում ստեղծվելու է գրավոր նյութերի բաժին: Համաձայն եմ աղյուս, որ Ձեր կողմից ներկայացված գրավոր նյութերը տրամադրվեն համաժողովի ժողովածուում և տեղադրվեն վեբ-կայքում:

Այո Ոչ

Գրավոր նյութին ներկայացվող դիմումները

Ներկայացվող գրավոր նյութը մեկ էջի սահմաններում ղեկ է ամփոփի Հայաստանի կրթության վերաբերյալ մասնակցի ունեցած տեսլականը: Այն ղեկ է արագույն կրթության հեռահար զարգացման վրա ազդող արժեքներ և ներքին առավել կարևոր գործոնների մարահրավերներն ու ընձեռնվող հնարավորությունները, կրթությունը ինչպես ղեկ է արձագանքի դրանց և նոյապի համընդհանուր զարգացմանը:

Ստորև ներկայացվում են այն գործոնները, որոնք մեր կարծիքով առավել կարևոր են կրթության ռազմավարական տեսլականի փնտրման տեսանկյունից:

United Nations Development Programs

ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագրերի հայաստանյան գրասենյակը վերահայտարարում է Մեդիա և հաղորդակցության արհեստագիտական համալիրի վերակառուցման համար մրցույթը:

Ցանկացողները կարող են ձեռք բերել մրցույթին մասնակցելու անհրաժեշտ բոլոր փաստաթղթերը այցելելով ՄԱԿ-ի հայաստանյան գրասենյակ՝ Պեթրոս Աղայան 14, դիմել Գաղիկ Շահինյանին՝ 56 60 73 լր. 119: Փաստաթղթերի ներկայացման վերջնաժամկետը՝ 2007, ապրիլի 16, ժամը 17:00:

Ի ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՍՏԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆԸ

«Սիր Կառ Ամենիա» ՓԲԸ Երեւանի մասնաճյուղը դիմել է Հայաստանի Հանրապետության հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովին՝ 1. Երեւան 158, 175 ՄՀՑ ռադիոհաձայնակայանային ծառայության արտադրող և օգտագործողի կազմակերպման օգտագործման փուլավորում ստանալու համար:

1. Երեւան, Ազգաբնակչության 2, հեռ. 23-90-13

www.azgdaily.eu

ՀՀ կենտրոնական բանկը տեղեկացնում է, որ արժույթային փոխարժեքները. 05.04.2007 թ.

ISO-ի կոդը	Միավոր	Արժույթ	Միջին փոխարժեք
USD	1	ԱՄՆ դոլար	363.46
EUR	1	ԵՎՐՈ	485.29
RUR	1	Ռուս. ռուբլի	13.97
GEL	1	Վրաց. լարի	213.93

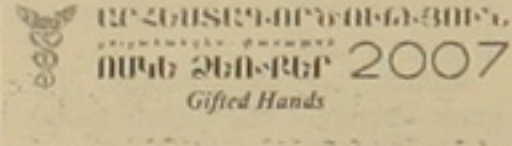
ACBA-CREDIT AGRICOLE BANK

ԱԿԲԱ-ԿՐԵԴԻՏ ԱԳՐԻԿՈԼ ԲԱՆԿԸ
հայտարարում է
մարզային մասնաճյուղերում և Երեւան քաղաքում
աշխատանքի ընդունելության մրցույթ:

Մրցույթի դայնամներ են.

- տարիք՝ մինչև 30 տարեկան
- բարձրագույն մասնագիտական կրթություն
- օտար լեզվի իմացություն
- համակարգչային գիտելիքներ

Ցանկացողները կարող են ներկայացնել ինֆոկանազրույթներ (որի ձեւը կարող է ստանալ բանկից) մինչև 2007թ. ապրիլի 15-ը, ԱԿԲԱ-ԿՐԵԴԻՏ ԱԳՐԻԿՈԼ ԲԱՆԿԻ կենտրոնական գրասենյակ՝ փ. Երեւան, Բայրոնի 1 հասցեով (Կոմսերվատսիայի հարեւանությանը), հեռ. 56-58-58, 56-85-85, էլ. հասցե marketing@acba.am կամ ԱԿԲԱ-ԿՐԵԴԻՏ ԱԳՐԻԿՈԼ ԲԱՆԿԻ ցանկացած մարզային մասնաճյուղ:

Հայաստանի Հանրապետության առևտրա-դրամաբերական դալար աղբյուրի 7-ին՝ Մայրության և գեղեցկության օրը, Երեւանի Գարեգին Նժդեհի անվան հրադարակում կազմակերպում է արհեստագործությանը նվիրված «Ոսկե ձեռք» առաջին ցուցահանդես-տոնավաճառը: Ժամը 11-19-ը Ձեզ սղատում են բազմաթիվ անակնկալներ և հաճելի գնումներ:

ՀԱՇՎԱՊԱՐԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵԿԻՈՒ

Կազմակերպության անվանումը
Փաստացի գործունեություն
Պետեղիտատմ գրանցման համար
Հարկ վճարողի հավատարմագրի համար
Գանձելու վայրը
Վրաստանի գործունեության իրականացման վայրը

-Ալեք-999- ՍՊԸ
Գրասենյակ
26411000061
00007909
Ազատության 7-12
Ազատության 7-12

Ծե N1

ՍՄՏՈՒ	
II. Ընթացիկ ակտիվներ	
Ընթացիկ ֆինանսական ներդրումներ	5657
Պահանջարկներ և դրանց համարժեքներ	2728
Այլ ընթացիկ ակտիվներ, այդ թվում	4445
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ	12830
ՀԱՇՎԱԿԵՐՈՒ	12830
ՊԱՍՍԻՎ	
III. Սեփական կապիտալ	
Կանոնադրական (բաժնեմասկալ) կապիտալի գրեց գումար	10000
Կուսակցական օժանդակ	2370
Պահուստային կապիտալ	195
Ընդամենը սեփական կապիտալ	12565
V. Ընթացիկ պարտավորություններ	
Կանոնադրական կրեդիտական պարտեր քրեքիմ	265
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ	265
ՀԱՇՎԱԿԵՐՈՒ	12830

Ծե N2

Ցուցանիշի անվանումը	Հավելյալ տարի
Արտադրողի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից հետո	6767
Իրազմած ապրանքների, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրականացում	-2886
Համախառն օժանդակ (վնաս)	3881
Վարչական ծախսեր	-656
Արտադրողի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից օժանդակ (վնաս)	3225
Գործառնական այլ ծախսեր, այդ թվում	-66
Գործառնական օժանդակ (վնաս)	3159
Ցուցանիշ (վնաս) նախնական օժանդակի գնով ծախսի նվազեցումը	3159
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ	-710
Ցուցանիշ (վնաս) օժանդակի գնով ծախսի նվազեցումից հետո	2449

Ծե N3

	Հանրապետ.	Կուսակց.	Պահուստ.	Ընդամենը
Անցողից առ 31 դեկտեմբերի 2005 թ.	10000	1118	73	11191
Հավելյալ օժանդակ (ծառայությունների) գրեց օժանդակ (վնաս)		2449		2449
Ընդամենը		-1075		-1075
Ներքին օժանդակ, այդ թվում		-122	122	
Անցողից առ 31.12.2006	10000	2370	195	12565

Ցուցանիշի անվանումը	դրամային	
	Գումար	դրամ
Պահանջարկներ և դրանց համարժեքներ	140	140
Արտադրողի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից	4538	4538
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից մուտք	4538	4538
Սեփական կապիտալ, ծառայությունների մատուցման գնով	685	685
Վնասներ աշխատակիցներին և տանջ անումից	2281	2281
Վնասներ քրեքիմ	629	629
Վնասներ սոցիալական ապահովության հիմնադրամ	675	675
Գործառնական այլ գործունեությունից եկեւ, այդ թվում	3700	3700
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից եկեւ	7970	7970
Գործառնական գործունեությունից դրամական մրցույթների գրեց հուսուս	-3432	-3432
Ֆինանսական ակտիվներով գործունեությունից	27447	27447
Ընդամենը ներդրումներ և օժանդակի ստացումից	6380	6380
Ընդամենը ներդրումներ գործունեությունից մուտք	33827	33827
Ֆինանսական ակտիվների ձեւով բեռնումից, փոխադրությունների օժանդակումից	26732	26732
Ընդամենը ներդրումային գործունեությունից եկեւ	7095	7095
Վնասներ ծախսարժեքներ և օժանդակ	1075	1075
Ընդամենը ֆինանսական գործունեությունից եկեւ	1075	1075
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական մրցույթների գրեց հուսուս	-1075	-1075
Ընդամենը դրամական մրցույթների գրեց հուսուս	2588	2588
Պահանջարկներ և դրանց համարժեքներ	2728	2728

Նշված
Գլխավոր հաշվապահ